

Naročnina

Dnevna izdaja

za kraljevino Jugoslavijo

mesečno 25 Din

polletno 150 Din

celoletno 300 Din

za inozemstvo

mesečno 40 Din

nedeljska izdaja

celoletno v Jug.

slaviti 120 Din, za

inozemstvo 140 E

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stop. peti-vrsta
mal oglas po 150
in 2. D. večji oglas
nad 45 mm višine
po 10 Din, večji
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nehrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inštalacijo, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Padec Primo de Rivera

Ze dne 7. marca 1929 je izjavil Primo de Rivera francoskemu časnikiarju, da bo najkasneje v enem letu odstopil, ker bo do tedaj že dovršil svojo nalogo. Mi minulo še leto dni in španski diktator je moral odstopiti, ker je postalo preočitno, da svoje naloge sploh ne more izvesti. Na noben način si ni mogel Primo de Rivera pridobiti zaupanja španske družbe in španskega naroda in ko se je izjavil še njegov zadnji obupni poskus, da bi z vojaškim referendumom zbral okoli sebe one, ki so mu v septembru leta 1923. pomagali vreči vlado in parlamentarizem, tedaj je bilo jasno, da so ure Primo de Riverne štete. Odpadla je zadnja opora španskega diktatorja in zato je tudi moral priti njegov padec.

In čisto vseeno je bilo, če je dosegel Primo de Rivera tekom svojega vladanja tudi marsikateri znaten uspeh. Tako je nedvomno med pozitivnimi uspehi Primo de Riverne za ključek maroške vojne, ki je od leta 1907. razjedala španske državne finance in prinašala španskemu narodu samo poraze in težke žrtve. In ko je Primo de Rivera z zavzetjem Ajdara, glavnega stana Abdelkrima, priboril sebi vojvodski naslov in Španiji zmago, ni niti ta uspeh mogel premagati odpora, ki so ga širili proti njemu španski intelektualci, aristokrati in španska družba. Tudi konsolidacija španskega dolga, napredek španskega gospodarstva nista pomagala, pa čeprav je sijajna svetovna razstava v Barceloni ta napredek pokazala nad vse vidno. Niti s seviljsko iberiško razstavo si ni mogel utrditi Primo de Rivera svojega mesta, pa čeprav je manifestacija špansko-ameriške skupnosti močno utrdila zunanje politično veljavo Španije. Pa vsi ti uspehi so bili zaman, ker so bila brezuspešna vsa prizadevanja Primo de Riverne, da si pridobi sodelavce iz španske družbe. Njegova Union patriotica, ki mu naj bi ustvarila stranko, je bila mrtvorojeno dete, ki ni moglo živeti navzlic vsej vladni podpori. Ni mogel pridobiti španski diktator za sebe tvornih sil španskega naroda in zato je zašel v vedno večjo osamljenost, dokler ga niso zapustili še njegovi najozži tovariši.

Deloma je bil tega neuspeha tudi Primo de Rivera sam kriv. Da premaga svoje nasprotnike, si je izbral Primo de Rivera čisto posebno taktiko, ki je bila sicer v začetku uspešna, ki pa se je potem tem bolj maščevala. Kadar je videl Primo de Rivera, da se pripravlja proti njemu organiziran odpor, je hitel izjavljati, da je njegova diktatura itak le začasna in da bo kmalu odstopil. Kaj bi se torej borili proti meni, ko pa itak v kratkem sam odidem, to je bila njegova taktika, ki je imela prvič uspeh, ki pa je drugič samo povečala nezadovoljstvo. Zakaj pa še vedno ne gre, kdaj vendar že misli odstopiti, so nerstropno spraševali njegovi nasprotniki in s tem vedno bolj utrdili v španski javnosti prepričanje, da je pravzaprav Primo de Rivera v vedni demisiji, kar je nevarno zmanjšalo njegovo avtoriteto.

Vseeno pa bi se Primo de Rivera še nekaj časa držal, če ne bi skoraj čez noč prišla nova nesreča — padec španske valute. Pezeta je padala, vlada je izdajala vse močnejše papirnate odredbe, od katerih pa ni nobena učinkovala. Padec pezete je bil sigurnen barometer, ki je napovedoval padec Riverine vlade, ker tu se je pokazala vsa njena slabost in nesposobnost. Demisija finančnega ministra je to prepričanje še splošno utrdila.

Primo de Rivera sam pa še ni čisto verjel v zaton svoje zvezde. Z radikalnim sredstvom je hotel presekati vse nevarnosti in brez vednosti kralja in vlade je hotel z apelom na oficirje rešiti situacijo v svojo korist. A bilo je prepozno, ker že je bila pripravljena močna akcija proti njemu in ko je o njej izvedel španski diktator, je po enournem premišljevanju odložil svojo oblast. Takoj je bila sprejeta njegova demisija in s sestavo nove vlade je bil poverjen general Berenguer, zagrižen nasprotnik Primo de Riverne.

Z velikimi obljubami je nastopil pred šest in pol leti Primo de Rivera, znaten del teh obljub je tudi izpolnil, vseeno pa je moral položiti oblast, ker ni znal doseči najvažnejšega — zaupanja naroda. In zato se je izvršil njegov odhod s politične pozornice žalostno in ob spremljavi hrupnih demonstracij naroda, ki ni hotel priznati diktatorja. Kakšno besedo bo sedaj izrekel ta narod, od tega odvisi nadaljni razvoj dogodkov v Španiji. Ali se bo narod zadovoljil s padcem diktatorja, ali pa je osvojil že radikalnejša gesla, ker ga je predolgo trajanje diktature privedlo preveč na levo. To je danes vprašanje, ki je postavljeno

Berenguer sestavi ustavno vlado

Povsod zadovoljstvo nad padcem Primo de Rivera - Bivši politiki vstopijo v vlado - Nemirna noč v Madridu

Madrid, 29. jan. (Tel. »Slov.«) General Berenguer je odšel ob 11 dopoldne v kraljevo palačo in izjavil nekaterim časnikiarjem, da še ni sestavil kabineta. Iz tega se lahko sklepa na gotove težkoče, vendar pa je pričakovati, da bo do večera kabinet sestavljen. Težkoče obstoje v tem, da so razne osebnosti, na katere se je Berenguer obrnil in ki bi prišle v poštev kot ministri, različnega naziranja o načinu, kako naj se država vrne k normalni ustavi.

Madrid, 29. jan. (Tel. »Slov.«) V Madridu je bila noč zelo nemirna. Kljub mrazu je bilo še ob treh zjutraj mnogo ljudi v središču mesta. Policijska straža je bila oborožena s puškami, kar je bilo potrebno, ker so posebno študentje v veselju radi padca Primo de Riverne povzročali revolte in porušili med drugim kiosk velikega lista »El Debate«. Kavarne so zaprle svoje lokale, ko je policija z golim orožjem nastopila proti manifestantom. Na tisoče ljudi je šlo okoli polnoči čez glavni trg proti kraljevi palači z vzkliki: »Doli Primo de Rivera! Zivela ustava! Zivela svoboda! Zivela republika!« V bližini kraljevega gradu je policija razpršila množico s tem, da je streljala v zrak.

Splošno vlada povsod največje zadovoljstvo. Berenguer bo za svoj kabinet, razen vojne in mornariškega ministra, izbral samo civilne osebe, med njimi več bivših politikov ali njim blizu stoječih ljudi. Govori se, da je prosvetno ministrstvo prevzel vojvoda Alba. Berenguer je izjavil, da bo sestavil povsem ustavno vlado. Iz tega se sklepa, da namerava kmalu razpisati volitve. Dalje je izjavil, da bo za sedaj cenzura nad listi ostala dalje in da ne bo dovolil, da se diktatura odpravi takoj v celoti.

Primo de Rivera je izjavil v svoji zadnji noti, da njegov režim, ki je trajal nad šest let, ni mogel odstraniti vseh napak. Primo de Rivera smatra, da mora Španija biti še dolgo vladana tako, kakor jo je vladal on. Ker je obolel, mora sedaj misliti na to, da popravi svoje zdravje. Oblike, kako je poveljujoče generale vprašal z javno noto, si ni zadosti

premisli. Ta javna nota je torej morala povzročiti vznemirjenost. Generali sami pa so mu pač odgovorili zelo taktno.

Demonstracije

Pariz, 29. januarja. (AA) »Journal« pri naša v svoji posebni izdaji to-le poročilo iz Madrida:

Od snoči se neprestano vrše burne demonstracije po ulicah, večinoma študentov.

Grozila je krvava revolucija

General Godeš vodja revolucionarne vojske v Andaluziji — Kralj odločil proti Primo de Riveri — Odgovornost Primo de Rivera ostane

Pariz, 29. jan. (Tel. »Slov.«) O demisiji Primo de Riverne, ki je v Parizu zelo presenetila, poroča »Journal«, ki je navadno o španskih zadevah dobro informiran, da bi bila izbruhnila krvava revolucija vojaštva, delavcev in študentov v Andaluziji in Kataloniji, če bi bil Primo de Rivera ostal 24 ur dalje na vladi. V Parizu se smatra izvolitev naslednika Berenguerja, ki je osebni nasprotnik Primo de Riverne, za značilen znak, kako je Primo de Rivera dogospodaril.

Madrid, 29. jan. (Tel. »Slov.«) Za odstop Primo de Riverne, ki pač ni bil popolnoma prostovoljen, je bila odločilna dopoldanska avdience pri kralju. On sam bi na vsak način rad ostal do srede junija. Odgovori generalov so bili zelo previdni, nikakor pa ne navdušeni. Očividno je bil za njimi vpliv kralja, ki se je končno odločil, da monarhije ne veže dalje na diktaturo. V ponedeljek ali torek je bilo pričakovati v Andaluziji, da izbruhnejo veliki vojaški nemiri. V ponedeljek zvečer je kralj, kakor se čuje, tajno sporočil v Andaluzijo, da diktature ne bo obdržal dalje. Vojaški guverner v Cadizu je gen. Godeš, ki je bil poglavar zarote in je imel na svoji strani vse častnike. Pridružila se mu je tudi posadka v Seviliji. Kljub temu je bil diktator odločen, od-

Nocoj so se obnovile demonstracije, ko so dijaki zavzeli prostore društva »Union Patriotica«. Podobni izgredi so bili tudi v Barceloni. Tam je bilo pred poslopjem »Union Patriotica« izstreljenih več streliv. Demonstrantom v Barceloni so se pridružili tudi delavci. Pri spopadu s policijo je bilo ranjenih samo 6 oseb. Mestna garda je morala izmenjati policijo, ker so bili stražniki že preveč utrujeni.

stavi generala Godeša. Poveljujoči general v Andaluziji, kraljev svak, infant don Carlos, pa se je branil izvršiti povelje in je kralju to sporočil. Primo de Rivera je večeraj dopoldne zahteval od kralja, da odstavi infanta in generala Godeša, kralj pa je to odklonil, kar je Primo de Rivero privedlo do demisije. Konec diktature pa še ne pomeni konca njegove odgovornosti. Veliki obračun bo v bodočem parlamentu, ker se med diktaturo ni godilo vse tako, kakor se je vedno proklamiralo. Šele bodoči ministrski predsednik bo likvidiral diktaturo. General Berenguer bo samo prehodni ministrski predsednik.

Berenguer je bil v času diktature kot odgovoren za veliki poraz v Maroku obsojen na šest let ječe. Nato je bil takoj pomiloščen. Pozneje pa ga je Primo de Rivera kaznoval z več meseci zapora, ker se je udeležil banketa nasprotnikov diktature. On torej ni prijatelj Primo de Riverne. Na površje bodo prišli tudi drugi stari politiki. Če je bila diktatura kaos, bo tudi zapustila kaos, iz katerega se bodo le polagoma razvile urejene razmere. V stiske je prišel tudi kralj Alfonz XIII., ker je diktatura predolgo trajala. Iz stiske se je rešil zadnjo minuto in tako morda odvrnil od sebe, monarhije in države še hujše posledice.

Zahteve delodajalcev glede socialne zakonodaje

Belgrad, 29. jan. AA. Nedavno tega je bila v Belgradu skupna seja delodajalskih zbornic iz vse države. Na tej seji so razpravljali o vprašanju reforme našega socialnega zakonodajstva. Po končani razpravi je bil storjen na predlog obrtniške zbornice v Belgradu sklep o skupni resoluciji vseh delodajalskih zbornic glede nameravanih izprememb zakona o zavarovanju delavstva, zakona o zaščiti delavcev in zakona o inspekciji dela. To resolucijo in v njej izražene sklepe ter predloge je predložilo posebno odposlanstvo vseh zbornic ministru za socialno politiko in narodno zdravje dr. Mati Drinkoviću s prošnjo, da bi jih izvolil upoštevati pri sestavi reformnih osnutkov navedenih treh zakonov. V poslednjem času pa se čedalje pogostje pojavljajo vesti o tem, da ščitijo sklepi delodajalskih zbornic le interese delodajalcev na škodo interesov delavstva. Zato je bilo sklenjeno, da se objavijo sklepi o reformi socialnega zakonodajstva, kakor so bili predloženi ministru za socialno politiko in narodno zdravje dr. Mati Drinkoviću.

Glede novega zakona o inspekciji dela so delodajalske zbornice zavzele tole stališče:

1. da se razveljavi zakon o inspekciji dela kot tak in da se naj zanj predvidi posebno poglavje v zakonu o zaščiti delavcev;

s padcem Primo de Riverne in ki je obenem najbolj žalostna bilanca Riverinega vladanja. Kajti to vprašanje dokazuje, da njegova vlada ni niti najmanj ublažila nasprotstev, temveč nasprotno jih je še bolj podžgala, čim dalje so tlela pod trdo roko Riverine vlade.

To vprašanje pa je tudi najtežje vprašanje, ki ga ima rešiti nova vlada, kajti od rešitve tega vprašanja je odvisno, če krene Španija na pot mirnega razvoja, ali pa bo morala občutiti pezo viharov in nevarnih notranjih dogodkov.

2. da se organizacija inspekcije dela preuredi v zmislu novega upravnega ustrojstva države;

3. da se v komisiji za proučevanje nezdod zajamči sodelovanje zastopnikov delodajalcev;

4. da se pregled podjetij vrši le v prisotnosti delodajalcev ali njihovih namestnikov;

5. da inspektorji dela stavijo le predloge o kaznih, a izrekajo naj jih bani. Prizivi so dovoljeni na ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje;

6. da se podaljšajo roki za vlaganje pri- zivov;

7. da se kazni znižajo ter izrečejo šele po prvem opominu;

8. da se nadzorstvo nad podjetji na področju upravnega pomenja Belgrad-Zemun-Pančevo dodeli v pristojnost osrednje inspekcije dela.

Sedanji zakon o zavarovanju delavcev je bil od njegove uveljavitve dalje neprestan predmet delodajalskih pritožb. Po mnenju delodajalskih zbornic je treba v tem zakonu poenostaviti proceduro prijave in odjave. Uvede se naj delavske knjižice, ki bodo obenem legitimacije zavarovanega delavstva in v katere se bodo prilepljale v dokaz plačila prispevkov posebne znamke. Te znamke bodo prodajali uradi delodajalcev. Nadalje je treba izpremeniti dosedanje določbe o centralizaciji in decentralizaciji. Naposled je potrebno, da država sodeluje pri izvedbi delavskega zavarovanja za primer starosti, onemoglosti in smrti.

Zakon o zaščiti delavstva v svoji sedanji izvedbi prehaja po mnenju delodajalcev preko okvirja same washingtonske konvencije o zaščiti delavstva. Zato je treba novi zakon o zaščiti delavstva sestaviti tako, da ne bo na škodo proizvajalcev in da bo podpiral njihov napredek.

Potrebno je uesti novo uredbo o delovnem času in dovoliti delodajalcem možnost samostojnega podaljšanja delovnega časa preko določenega roka; nadalje je treba izpremeniti določbe, da je plačati prekurno delo s 50 odstotnim povišanjem mezde za dnevno delo. Zbornice so naposled mnenja, da je treba preurediti nedeljski počitek. Namesto 36 urnega oziroma 60 urnega počitka v dveh prazničnih dneh naj se uvede 24 urni oziroma 48 urni počitek. Naposled naj se izpremene odredbe glede delavk-porodnic. Uvede se naj čas štirih tednov pred porodom in 6 tednov po porodu. Izjemo tvori primer obolelosti. Nadalje je treba izpremeniti določbe glede odpusta porodnic in razveljaviti določbo, da se morajo zaposliti najmanj eno leto po porodu. Delodajalci predlagajo namesto tega obvezno zaposlitev tekom prvih treh mesecev po porodu.

Seja vlade

Belgrad, 29. januarja. (AA) Danes od 11.30 do 13.15 je bila pod predsedstvom predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev generala Petra Živkovića seja ministrskega sveta, na kateri so se reševala tekoča vprašanja. Seji so prisostvovali vsi gg. ministri razen dr. Voje Marinkovića, ministra zunanjih zadev, ki se mudi v inozemstvu.

Napredovanja sodnikov

Belgrad, 29. januarja. (AA) Nj. Vel. kralj je na predlog pravosodnega ministra po § 1. zakona o izrednih predpisih za sodno stroko povišal:

v 3/I dr. Franja Savželjaka, sodnika v Sv. Lenartu in dr. Jurišo Štentika, na sodišču v Celju,

v 4/I Rudolfa Ročnika v Sevnici, Ludovika Balšika, sodnika v Škofji Loki, dozda 5/I Karla Novaka, sodnika v Litiji,

v 5/I Cvetka Ažmana, sodnika v Ptuj.

Dunajska vremenska napoved. Oblačno vreme. Nekoliko hladneje. Večja verjetnost padavin.

Hlinka se odrekel Tuki

Kakor v Srmskovo češkoslovaško, tako se je žal tudi v slovaško ljudsko stranko vrnilo na odločilna mesta nekaj ljudi, ki v njo ne spadajo niti po svojih delih niti po svojem mišljenju. Eden izmed takih mož je bil tudi dr. Bela Tuka, bivši glavni tajnik Hlinkove slovaške ljudske stranke. Kakor ogromno večino slovaškega izobraženstva sta pred vojno tudi njega madžarska vzgoja in kultura tako prešinili, da je še po zedinjenju Slovakov s Čehi v skupno državo včasih podrejal interese svojega naroda madžarskim državnim in narodnim težnjam. Dr. B. Tuka, profesor na vseučilišču v Budimpešti, se je po prevratu vrnil na Slovaško, kjer je v Bratislavi prevzel stolico meddržavnega prava na tamkajšnji madžarski pravni fakulteti. Ko pa je češkoslovaška vlada ukinila to madžarsko fakulteto in ustanovila v Bratislavi mesto nje popolno slovaško univerzo, se je prof. dr. B. Tuka vrgel v politiko. Bilo je to v dobi, ko se je Hlinkova slovaška LS odcepila od Srmskove češkoslovaške LS in zavzela ne samo izrazito avtonomistično, ampak tudi protičeško stališče. Četudi je bil Hlinka vedno za češkoslovaško državo, vendar so Madžari upali, da se bo to protičeško in avtonomistično gibanje, ki se je bobnotno širilo, dalo tako zaostriti, da bi Slovaki zahrepeneli po združitvi z Madžarsko. Na nasvet voditeljev madžarske irredente v Budimpešti so začeli vstopati v Hlinkovo ljudsko stranko tudi Madžari, ki so imeli predvsem to nalogo, da hujšajo proti Čehom in državi ter da napeljujejo vodo na madžarski mlin. Takrat je vstopil v Hlinkovo slovaško ljudsko stranko tudi prof. dr. Bela Tuka.

Hlinkova stranka ni imela močnih in izrazitih intelektualcev. Zlasti je težko prenašala pomanjkanje sposobnih zgodovinarjev in pravnikov. Zato ji je bil dr. Bela Tuka zelo dobrodošel. A Madžari in ljudje iz njihove šole so dobri diplomati. Vajeni so kretanja po parketu; svojih pravih namenov ne pokažejo. Tudi Bela Tuka je bil zelo skromen in je znal vse uravnati tako, da mu je stranka vedno dala nalog, naj izvršuje to, kar je hotel predvsem samo on. Na ta način se je zdelo, da je prof. dr. Tuka najskromnejši, najbolj nesebični in najbolj discipliniran strankin delavec. Pridobil si je zaupanje vseh vplivnih strankinih činiteljev, tudi msgr. Hlinka. Kmalu je postal dr. Tuka najvažnejša osebnost v stranki.

Ali odločilni krogi v Pragi niso zaupali prof. dr. Tuki. Skrbno so motrili vsak njegov korak. Veliko nejevoljo pa je vzbudil dr. Tuka zlasti s člankom »Vacuum juris« l. 1928, kjer je trdil, da so se Slovaki združili s Čehi l. 1918, samo za deset let pod pogojem, da se medtem izvrši popolna avtonomija Slovaške. Ker pa še te ni, zato imajo Slovaki po mnenju dr. Tuke 30. oktobra 1928 pravo pot. Če se ostanejo pod Češkoslovaško, potem ni za to več pravne utemeljitve in podlage (vacuum juris). Kmalu je državno pravdnštvo zbralo proti Tuki toliko obtežilnega materiala, da je lahko zahtevalo od poslanske zbornice, naj ga izroči sodišču, čeprav je bila Hlinkova stranka tedaj v vladi, ga je vendar izročila sodišču; prepričana je bila, da se bo v jasni luči pokazala in dokazala nedolžnost dr. B. Tuke.

Več kot sedem tednov je trajal Tukov proces, eden izmed največjih političnih procesov sploh. Četudi so bile nekatere izjave pri pretrgani in se ni mogla dokazati marsikatera težka obdolžitve, vendar se je senat prepričal, da je prof. dr. Tuka zagrešil težka dejanja proti interesom svoje domovine. Tako je bil dr. Tuka kljub svoji vrednoti spretni obrambi obsojen na izgubo doktorata, profesorske časti in na 15 letno ječo. Hlinka je napel med razpravo vse sile, da bi ga osvobodil. Ko je bil zaslišan kot priča, je izjavil, da je dr. Tuka vedno izvrševal samo njegove in strankine ukaze in da bi zato moral sedeti na zatozni klopi mesto dr. Tuke — Hlinka. Hlinkovo glavno glasilo »Slovaček« je obširno poročal o razpravi, ki ji je dnevno posvetil po šest strani.

Ko pa je bil obsojen dr. Tuka, ga je Hlinka proglasil pred sodiščem za najboljšega Slovačka, tedaj je msgr. Hlinka odpoklical ministre svoje stranke iz vlade in tako razbil t. z. občansko koalicio, češ da ne more del poslancev slovaške LS sedeti v vladi, če je najboljši njihov tovariš v ječi. Da bi ga rešil iz ječe, je postavil Hlinka prof. dr. B. Tuko za kandidata v enem izmed najboljših zvestih svojih okrajev. Toda Tuka je pri prvem skrutiniju propadel. Po čsl. volivnem redu bi mogel biti dr. Tuka kljub temu izvoljen iz ostankov glasov v drugem skrutiniju, če bi ga stranka predlagala. Vsi so to tudi pričakovali, toda na veliko začudenje je msgr. Hlinka odločno nastopil proti Tuki. Razlogi za to Hlinkovo naglo spremembo so bili javnosti neznan. Šele dne 26. januarja jih je objavila »Ludová Politika«, v slovaščini pisan dnevnik Srmskove LS, ki izhaja v Bratislavi.

Ko so takoj po volitvah v Pragi odločno odbili sodelovanje Hlinkove stranke v vladi radi zavzemanja za Tuko, tedaj je izmed Hlinkovih poslancev, ki je bil določen za bodočega ministra, odkril načrte prof. dr. Tuke, da bi se nad njim maščeval. Odkril je msgr. Hlinki, da ga je hotel prof. dr. Tuka spraviti na prefrigan način v umobolnico in se sam polastiti strankinega vodstva. Hlinka je verjel dokazom poslanca, ki mu jih je sporočil četrte ure pred zasedanjem Hlinkove LS, ki bi imenovalo kandidata za drugi skrutinij. Hlinka ni imel več časa, da bi poučil vse člane o Tukovih namelih. Pač pa se je z vso energijo boril proti izvolitvi Bele Tuke. Istočasno pa je poslal v ječo dotičnega poslanca k Tuki z naročilom, naj ne sprejme kandidature, češ da bo Hlinka sicer poskrbel, da bo Tuka res odsližen vseli 15 let ječe, ker Hlinka ve za Tukine namere. Medtem je moral Hlinka na seji glede Tukine kandidature toliko popustiti, da se prepusti odločitev Tuki. A ko sta dr. Buday in kanonik Šrobar prišla oficijelno vprašat Tuko, ali sprejme v drugem skrutiniju mandat, se je izjavil Tuka proti izvolitvi. Hlinka je mislil celo to zadevo

Vse obsoja članek „Novosti“

Ljubljanski knezoškof dr. Jeglič se je zagrebškemu nadškofu zahvalil za močnejši odgovor z brzojavko, ki se glasi:

»Navdušeno se Vam zahvaljujem za temeljit odgovor na gorostasni članek »Novosti«. Vsako besedo podpisem.

Jeglič, škof.«

Odločna izjava dalmatinske duhovščine

Sibenik, 29. jan. (Tel. »Slov.«) Napad »Novosti« je izval v vseh katoliških krogih najglobljeje ogorčenje, posebno vsled tega, ker žali članek nacionalno mišljenje naše duhovščine. Z ozirom na to pisanje in na odgovor zagrebškega nadškofa dr. Bauerja je po-

Znatno zblížanje med Jugoslavijo in Bolgarijo

— Trst, 29. januarja. (Tel. »Slov.«) Tukajšnji listi prinašajo vesti, da se je na jugoslovanski bolgarski konferenci dosegel popoln sporazum v vprašanju dvolastninskih posestev na jugoslovansko bolgarski meji.

— Dunaj, 29. jan. (Tel. »Slov.«) Tukajšnje časopise poročajo, da so se odnosi med Bolgarijo in Jugoslavijo v poslednjem času znatno poboljšali. Mešana komisija v Sofiji je sklenila, da se vprašanje dvolastninskih posestev likvidira. Priporoča se dvolastninskim

Imenovanje glavn. sanitetnega sveta

Belgrad, 28. januarja. (AA) Z ukazom Nj. Vel. kralja so bili postavljeni na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta:

Za redne člane Glavnega sanitetnega sveta:

dr. Milan Jovanović Batug, redni profesor medicinske fakultete vseučilišča v Belgradu; dr. Gjergje Jovanović, redni profesor medicinske fakultete v Belgradu; dr. Milan Kostić, redni profesor medicinske fakultete istotam; dr. Stevan Ivančić, direktor centralnega higienskega zavoda v Belgradu; dr. Matija Ambrožič, izredni profesor medicinske fakultete v Belgradu; dr. Voja Mihajlović, šef oddelka državne bolnice v Belgradu; dr. Karlo Radoničić, redni profesor medicinske fakultete vseučilišča v Zagrebu; dr. Franjo Turk, redni profesor medicinske fakultete v Zagrebu; dr. Jakša Račić, upravnik bolnice v Splitu; dr. Hamdija Karamahmedović, šef oddelka državne bolnice v Sarajevu; dr. Željko Han, načelnik zdravstvenega oddelka osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu; dr. Rista Jelenić, šef sanitetnega oddelka železniške sekcije v Subotici.

Za izredne člane:

Dušan Janković, predsednik lekarniške zbornice v Belgradu; dr. Arnold Holste, redni profesor medicinske fakultete v Belgradu; dr. Dragoljub Levačić, načelnik ministrstva poljedelstva; dr. Toma Živanović, redni profesor pravne fakultete v Belgradu; Mihaelo Knežević, pomočnik ministra za gradbe.

Za namestnike:

Dr. Kosta Todorović, izredni profesor medicinske fakultete v Belgradu; dr. Alojz Zalokar, upravnik ženske bolnice v Ljubljani; dr. Sava Nedeljković, mestni fizik v Zemunu; dr. Ivan Baboselac, upravnik bolnice usmiljenih sester v Zemunu; dr. Joca Nenadović, šef oddelka državne bolnice v Novem Sadu; dr. Lazar Stanojević, izredni profesor medicinske fakultete v Belgradu.

Premestitve pri železnici

Belgrad, 29. jan. (AA.) Z ukazom Nj. Vel. kralja je na predlog ministra prometa premeščen v kurilnico Ljubljana I glavni kolodvor Josip Dolenc, dosedanji uradnik 3. I. predstavništva državnih železnic v Postojni; v predstavništvo državnih železnic v Postojni Albert Jager, dosedanji uradnik strojnega oddelka, in v strojni oddelke Alojz Šibovec, dosedanji uradnik kurilnice v Ljubljani I glavni kolodvor.

Vihar na Jadranu

Split, 29. jan. (Tel. »Slov.«) Na Jadranskem morju vlada vel'kanska ne'pta. Veter veje z brzino preko 50 km na uro. Vsled tega je ves pomorski promet ukinjen. Vse meteorološke postaje javljajo, da bo nevihta trajala še dva do tri dni.

sam spraviti v javnost, a se je bal, da bi škodovalo ugledu njegove stranke.

Ko se je sedaj Hlinka opovedal Tuke in bo cela javnost tudi o tem prepričana, bo mnogo lažje moglo kat. blok. Ena izmed velikih ovir je bila tudi ta, da bi kat. blok težko prišel v vlado vsled deloma utemeljenega nezaupanja do slovaške ljudske stranke. Kat. blok v Češkoslovaški pa je mogoče le na svetopisemskih besedah: »Dajte Bogu, kar je božjega, in cesarju kar je cesarjevega!«

slala danes šibeniška duhovščina na vse odločujoče faktorje sledečo brzojavko:

Duhovščina šibeniške škofije in jugoslovanskega dela zadrške nadškofije, ki je toliko pretrpela za jugoslovansko državo, izraža svoje najgloblje ogorčenje nad člankom zagrebških »Novosti«, nad njegovim podzemeljskim rovarstvom proti cerkvenemu poglavarstvu ter nad njegovim farizejskim laskanjem nižjemu kleru, ter izjavlja, da je popolnoma solidarno s premišljeno, rodoljubno in lojalno izjavo prevzvišenega metropolita dr. Bauerja. Istočasno izpoveduje svojo neomahljivo vdanost in otroško ljubezen do svetega Očeta, svjce spoštovanje napram prevzvišenemu nunciju in vsemu katoliškemu episkopatu. Podpisani predstniki duhovniških organizacij.

posetnikom v Bolgariji in Jugoslaviji, da si medsebojno menjajo posestva. Kdor od maja letošnjega leta tega ne stori, bo prisiljen, da se njegovo posestvo likvidira na ta način, da ga bo prodala posebna komisija. Dosežen je sporazum tudi glede nevtralne cone na obeh straneh meje.

Listi poročajo dalje, da so zboljšani tudi odnosi med Jugoslavijo in Italijo, in da se je ustvarila zadovoljiva atmosfera, da se omogoči oficijelni začetek pogajanj o vseh odprtih vprašanjih, ki sedaj ovirajo prijateljske vezi.

Škof Aksamović v Belgradu

Belgrad, 29. januarja. (Tel. »Slov.«) Dja-kovski nadškof dr. Aksamović je prispel v Belgrad. Jutri pridejo še zagrebški nadškof dr. Bauer in škof dr. Bonafacić. Škofje bodo v imenu jugoslovanskega episkopata opozorili merodajne činitelje na razne važne aktualne zadeve.

Odlikovanja

Belgrad, 29. januarja. (AA) Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za trgovino odlikoval z redom sv. Save I. reda Salamona Bergerja, ravnatelja etnografskega muzeja v Zagrebu; z redom sv. Save V. reda Hermine Zorčičeve, profesorice državne trgovske akademije v Ljubljani; z zlato kolajno za marljivost v službi Adolfa Delaka, strokovnega učitelja na državni obrtni šoli v Ljubljani.

Izpred državnega sodišča

Belgrad, 29. januarja. (AA) Davi ob 8 se je v državnem sodišču za zaščito države nadaljevala razprava proti Nikoli Staneviću in tovarišem, članom komunistične organizacije v Kumanovem. Na današnji razpravi je bilo končano zaslišanje obtožencev. Zatem so bile zaslišane priče. Naposled je bilo prečitano dokazno gradivo. Ob 13 je predsednik sodišča dr. Dušan Subotić prekinil razpravo. Nadaljevala se bo jutri ob 8 dopoldne.

Zborovanje belgrajske obrtne zbornice

Belgrad, 29. januarja. (AA) Snoči je imelo predsedstvo obrtniške zbornice v Belgradu sejo. Razpravljali so o čisto notranjih poslih zbornice, naposled pa pretresali tudi nekaj važnih vprašanj, ki so važna za razvoj vsega našega obrtništva. Da bi bili sklepi točnejši in pravilnejši, je predsedstvo sklicalo za nocoj sejo glavne uprave, ki naj sklepa o vseh teh vprašanjih ter konkretizira stališče obrtnikov. Na nocojšnji seji bo padla končna odločitev o odhodu naših obrtnikov na Češkoslovaško in o njihovem obisku praškega velesejma.

Belgrad, 29. januarja. (AA) Na eni svojih zadnjih sej je predsedstvo obrtniške zbornice sklenilo, da bo predložilo ministru za socialno politiko in narodno zdravje konkreten predlog glede pospeševanja našega obrtništva.

Vesti iz države

Banjaluka, 29. jan. (Tel. »Slov.«) Upravni odbor okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Banjaluki je odstavljen in je na njegovo mesto imenovan komisariat. Za komisarja je določen Husrija Džumrukčić, sodnijski nad-svetnik pri okrožnem sodišču in predsednik invalidske združenja.

Zagreb, 29. jan. (Tel. »Slov.«) Popoldanski »Obzor« je prinesel v celoti izjavo zagrebškega nadškofa pod naslovom »Odgovor hrvatskega metropolita na napad na cerkev in njeno hierarhijo«.

Jar. Brabec - umrl

Praga, 29. januarja. (AA) Bivši podpredsednik češkoslovaškega senata Jaroslav Brabec je nocoj nenadoma umrl v starosti 61 let. Bil je predsednik češkoslovaške lige za Društvo narodov in predsednik češkoslovaškega parlamentarnega odbora za zunanjo politiko. Kot tak je tudi predsedoval lanskemu berlinskemu inierparlamentarnem kongresu.

Snowden demantira

Praga, 29. jan. (Tel. »Slov.«) V pismu, naslovljenem na ravnatelja British Continental Press, demantira angleški finančni minister Snowden vest »Lidovih Novin« o izrazih, ki jih je baje rabil na haški konferenci proti dr. Benešu in mali antanti. Doslovno je izjavil: »Nikdar nisem rekel niti besedice v podporo habsburških nadvojvod in nikdar nisem rabil besed, kakor žepni tatovi ali sličnih primerov. Vse take trditve so zlobne izmišljotine.«

Agenti čeke odpeljali gen. Kutjepova

Pariz, 29. januarja. (Tel. »Slov.«) Listi trdijo, da so izginulega voditelja emigrantov, generala Kutjepova pri belem dnevu na javni cesti prijeli agenti čeke in ga odpeljali. »Matin« poroča, da so sovjetski agenti že pred tremi tedni organizirali v neki kavarni blizu stanovanja generala stalno stražno službo, nekoliko hiš dalje pa najeli neko trgovino, ki je od nedelje dalje zaprta. V emigrantskih krogih se sumi, da je Kutjepova odpeljal vohun, ki se je izdal za šoferja in je imel general navado, da so ga vsak dan brezplačno vozili bivši carski častniki, ki žive tam kot šoferji.

Šah. turnir v San Remu

San Remo, 29. jan. (Tel. »Slov.«) V desetem kolu šahovskega turnirja je premagal Monticelli Kmoch, Rubinstein Niemcovič, Yates Graua, Vidmar Colleja, Aljehin Romyja in Tartakower Ahuesa. Partiji Maroczy-Araiza in Spielmann-Bogoljubov sta še neodločeni. Tartakower je zgubil višeco partijo iz 9. kola proti Kmochu. Stanje po 10. kolu: Aljehin 9.5, Rubinstein 7.5, Niemcovič 6.5, Vidmar 5.5 (1), Tartakower 5.5, Bogoljubov 5 (1), Ahues, Kmoch in Yates 5, Colle in Monticelli 4, Maroczy in Spielmann 3.5 (1), Grau 3, Romy 2.5, Araiza 2 (2).

San Remo, 29. jan. (Tel. »Slov.«) Izid 11. kola je sledeč: Rubinstein je premagal Vidmarja, Niemcovič Graua, Tartakower Romyja. Partije Ahues : Kmoch, Bogoljubov : Aljehin, Araiza : Spielmann in Colle : Maroczy so remis. Partija Monticelli : Yates je še neodločena. Višeca partija iz 10. kola: Maroczy : Araiza je remis.

Stanje po 11. kolu: Aljehin 10, Rubinstein 8½, Niemcovič 7½, Tartakower 6½, Bogoljubov, Vidmar 5½ (1), Ahues in Kmoch 5½, Yates 5, Colle in Maroczy 4½, Monticelli 4, Araiza 3 (1), Grau 3, Romy 2½.

Zaleskega proračun znižan

Varšava, 29. januarja. (Tel. »Slov.«) Proračunski odbor sejna je včeraj pri tretjem branju vztrajal pri svojem sklepu, da zniža proračun zunanjega ministrstva kljub temu, da je Zaleski zagrozil s svojim odstopom. Politični krogi dvomijo, da bi bila ta grožnja Zaleskega resna.

Zvonenje v Rusiji prepovedano

Moskva, 29. januarja. (Tel. »Slov.«) S sklepom moskovskih sovjetov in deželnega izvršnega odbora v Moskvi je bilo v Moskvi in v vsem moskovskem okrožju s takojšnjo veljavo prepovedano zvonenje s cerkvenim' zvonovi.

Protifašistske demonstracije v Franciji

Pariz, 29. januarja. (Tel. »Slov.«) V Avignonu je včeraj zvečer več sto italijanskih emigrantov demonstriralo pred italijanskim konzulatom, da protestirajo proti fašističnemu delovanju v Franciji. Policija je demonstrante brez težav razpršila. Eden Italijan je bil aretiran.

Ema Destinova - umrla

Praga, 29. januarja. (AA) Glasovita češka pevka z veliko dramatsko silo Ema Destinova je nocoj umrla v Budjejevicah, zadeta od kapi. Rojena je bila v Pragi leta 1878. Svojo karijero je začela v Berlinu; nekaj časa je bila tudi angažirana v New Yorku na »Metropolitan Operi«. V Evropi je gostovala v vseh velikih mestih z velikim uspehom.

Nova luč iznajdena

Newyork, 29. 1. (Tel. »Slov.«) Dr. Tucklish, ravnatelj laboratorijev General Electric Company, izjavlja, da je iznašel novo umetno luč, takozvano parno luč z živim srebrom, ki bo v kratkem popolnoma izpodrinila električne žarnice. Gre pri tem za spojitev dveh Wolframovih elektrod potom Wolframove žice, ki teče paralelno ob loku živega srebra. Nova luč pomeni kot sintetična solčna svetloba pravi prevrat na polju umetne luči. Ona prekaša naravno višinsko solnce, mori bakterije, ozdravlja bolečine in je njena vrednost za ljudsko higieno neizmerna.

Streha se podr'a

Turin, 29. jan. (Tel. »Slov.«) V nekem skladišču se je podrla streha in pokopala pod seboj pet delavcev. Dva sta bila takoj mrtva, trije pa so smrtno nevarno ranjeni. V Neaplju se je podr'l strop, radi česar so bile poškodovane štiri osebe. V Rivarolu pri Genovi se je podrla petnadstropna nova zgradba, vendar so se vsi delavci še pravočasno rešili.

Na dnu mariborskega življenja

Maribor, 29. jan.

Visokobilenčni so izkazi mariborskega policijskega komisarijata v preteklem letu. Pregled kaznivih dejanj izvršenih v območju tukajšnjega policijskega komisarijata izkazuje: prestopkov in pregreškov 6048, zločinov 391 in sicer špijonaže 3 slučaji, žaljenja 1, Veličanstva kralja 2, zločinov po zakonu o zaščiti države 16, javno nasilstvo 20, umor 5, uboj 1, težka telesna poškodba 17, posilstvo 5, razbojništvo 5, požigi 2, tatvine 189, goljufije 53, ponarejanje denarja 5, ostali zločini 78. Elementarnih dogodkov in nezgod beleži 41, samomorov in smrti radi nesrečnega slučaja 32. Pestra je tudi kriminalna razvidnica: v seznam tatvin motornih vozil in dvokoles je bilo zabeleženih 212 slučajev, vlovov 249 slučajev; odgonskim potom je bilo odpravljenih 999 oseb, preko državnih meja 11 oseb. Zabeleženih je bilo v kazenskem registru kot predkaznovanih 1502 oseb. Presenečajo pa tudi številke, ki jih izkazuje tehnični odsek ter foto in daktiloskopični oddelek. Fotografiranih je bilo 371 kriminalnih in političnih zločincev ter drugih sumljivih oseb ter 62 mest zločinov ter prstnih odtisov. Daktiloskopiranih pa je bilo 1127 oseb. Oglel na krajih zločina se je izvršil z vsemi daktiloskopičnimi in fotografskimi

pripomočki v 43 slučajih, v 16 slučajih so se zasledovali zločinci s policijskim psom. Na podlagi prstnih odtisov v daktiloskopični registraturi je bilo identificiranih 18 oseb. Zdaj pa še hotel »Grafe. V njegovih mrkih ulicah je našlo zavetja v preteklem letu 2478 oseb. Od teh je bilo oddanih policijskemu komisarijatu 921 oseb, obmejnemu komisarijatu 31 oseb, sodišču 208, kaznilnici 1, srezkemu poglavarstvu 123, finančnemu okrajnemu ravateljstvu 5, carinarnici 11, mestnemu poveljstvu 16, vzgajališču 4, bolnici 56, umobolnici 2, hišalnici 5. Eskortiranih pa je bilo 75, odgnanih 1022.

Ni manjše niso številke, ki jih izkazuje delovanje varnostnih organov pri poveljstvu okrajnega oddelka varnostne straže v Mariboru. Aretacij je bilo vsega skupaj 1105, prijav pa 5121. K sodniji, magistratu ali okrajnemu poglavarstvu privedenih oseb je bilo 460, eskortiranih pa 64.

O vnetem in vzornem delovanju mariborske policije ter njenih organov govorijo številke in pa o tisti strani življenja, ki razjeda družine in nemoten razvoj družbe in ki priča o grozotnem obsegu, do katerega se je bila razbohotila kriminalnost z vsemi njenimi strahotnimi posledicami.

Demontaža

litijske topilnice

Parcelacija zemljišča topilnice srebra in svineca v Litiji.

Litija, 29. jan.

L. 1922. je ustavila obrat topiljenja svinčene rude, katero je litijska topilnica pred vojno prejela iz Afrike in tudi iz Kitajske, po cele tovarne ladje na Trst. Blago se je prevažalo kot cenejše obtežljivo blago ladij nazaj v domovino. Sicer so govorili, da je pravda radi čebel in radi ajde vzrok, da je litijska družba za toplotenje svineca in srebra ustavila delo. Vendar to ni bil vzrok. Resnica je ta, da ji družba ni mogla več dobavljati iz inozemstva dovolj surove svinčene rude, ker je to trgovino prevzela Anglija. Domača produkcija pa je bila prešibka, da bi zmogla v zadostni meri založiti topilnico, da bi zmogla vzdrževati obrat tudi v naprej.

Firma, ki ima sedež in glavne akcionarje na Dunaju, se pa hoče sedaj tega objekta iznebiti, vsled česar se je pred tednom dni vršila v topilnici neoficijalna ponudba za parcelacijo ujev pod litijskim kolodvorom in za nasip proti Savi, za kateri pa se prav za prav ni ne ve, čegav da je. Najbrže je to še last države, ker je prejšnja topilnica brez državne odobritve zasipala savsko strugo z odpadki od čiste topljene svinčene rude in strugo.

Cene, katere so ponudili nekateri spekulantje družbi, so zares strašne! Za njivo pod kolodvorom, ca 5000 m² je bila stavljena ponudba za 1 m² 80 Din. za nasip, ki pa je, kakor rečeno, sporen med državo in topilnico, pa za 1 m² 42 Din. — Tega sveta pa je nad 2 ha. Pripomniti je pa treba, da je svoječasno topilnica to njivo pod kolodvorom z leseno ograjo tako ograjala, da je šla skoro za cel meter v cesto, poleg tega pa je treba sedaj tudi nujno popraviti ovinek pri Štribarju. Bilo bi le želeli, da cestni odbor to zadevo uredi prej, predno se to odproda, da ne bodo oškodovani domačini, ki bodo te parcele kupili. — Opozorjamo pa državno oblast, da se pobriga za zemljišče, ki je bilo nasuto v strugo reke Save, katero hoče inozemska firma sedaj za drag denar prodati domačinom.

Objektov topilnice, to je v prvi vrsti strojnico z 250 PS parno lokomobilno in napol porušenimi objekti za topilnico in s skladiščnimi prostori pa vsled pretirane cene noče nihče kupiti, čeprav je glavni interesent rudarska družba Litija, ki je v hribu »Štarjevec« nad litijskim trgovim dnevno izkoplje ca 100.000 kg 60% svinčene rude. — Žalostno pri celi demontaži te topilniške industrije je le ta, da bo šel naš težko prislužen denar za to zemljišče po nepotrebnem v inozemske kapitalistične roke v škodo domačemu življu.

Božične smrekce in sodni ričet

Franka je kmečka punca iz dežele. Njen oče je posestnik lepe domačije in tudi gozda ima nekaj. Pa je rekel neki dan tam pred Božičem svoji Franki: »Pojdi no, pojdi Franka malo v boršt in tam nasekaj malo smrekce; za božična drevesca jih bom prodal, da bom imel s čim plačat davke!«

Franka je očeta precej ubogala. Šla je v boršt in si med potjo tako premislila, da bo šla mesto v domači boršt, raje v sosedovega in še kakega drugega. Kar je mislila, je tudi storila. V Drežnarjevem gozdu se ji je dopadlo 10 smrekce. — Drežnar pa pravi da kar 52 — v Smodečevem 6 in v Blekovčevem 2 do 3 smrekce. Ravno je bila s posekovanjem pri kraju, ko jo primah nji nasproti neljuba priča petnajstletna Cilka, s katero se dobro poznata. Nehote jo pobara Cilka, kaj da dela. Franka pa se je naredila nedolžno, češ: mah nabiram za jaselec. Pa je vendarle Cilka prav dobro videla, da je z mahom pokrivala štoričke smrekce, ki so iz zemlje moleč preveč očitno pričali o nenavadnem obisku v smrekcah.

Strogi gospodarji posekanih smrek so izjavili, da je to tatvina, za katero je treba Franko zašiti. Šli so z orožniki v gozd in tam natančno konstatirali dejanski stan. Orožniki pa so stvar predložili sodišču.

Franka bo za svojo podjetnost zaprta dva dni in oškodovanim gospodarjem mora povrniti stroške.

Perite volnene šale in jope v LUX-u!

Jopa in šal spadata med v zimskem času najbolj rabljene kose obleke. Te morete vi z Lux kosmiči kljub pogostemu pranju ohraniti mehke kot puh. Nežni Lux se raztopi v divno nežno čistočo peno, ki prodira med občutljiva vlakna ter odstrani nesnago, ne da bi bilo potrebno sploh kako drgnjenje. Kakor hitro drgnete volnene stvari, postanejo zmršene ter se uničijo. Pri pranju je dobro paziti na sledeče točke: 1. Zmeriti je treba jope in volnene suknjiče pred pranjem in jih nato nategniti nazaj v prvotno obliko. 2. Volnene barvaste stvari je treba prati samo v mlačni vodi hitro, da se barve ne razlijejo; ne perite različno barvanih kosov v isti vodi. Tako lahko je uničiti jopo z nepravilnim pranjem, lahko je pa tudi s pomočjo Lux-a ohraniti jo mehko in novo.

Lux ohrani kot novo

LUX

Drzen olom

Tržišče pri Mokronogu, 28. januarja.

V noči na torek je bilo vlomljeno v trgovino tukajšnjega kmetijskega društva. Vlomilec je s ponarejenim ključem odprl večna vrata, na isti način je odprl tudi vrata v trgovino in iz nje pobral več manufakturnega blaga in 30 Din gotovine, ki jih je poslovdokinja pustila v predalu. Tatvina bi se še ne opazila takoj, ko bi ne bila vrata odklenjena, ker je bilo vse lepo zaprto, v trgovini pa tudi knjige in nekaj blaga na istem mestu, kakor jih je poslovdokinja pustila prejšnji večer. Po vseh okoliščinah sodeč ne more biti uzmoviti preveč oddaljen od kraja tatvine in mora dobro poznati vse razmere v hiši in trgovini. Škode je nad 10.000 Din. Upamo, da pride vlomilec kmalu v roke pravice.

Preteklo nedeljo, 27. januarja, je priredilo tukajšnje prosvetno društvo šaloigri »Tri seestre« in »Pri gospodi«, ki sta prav dobro uspeli. Za predpust pa pripravljajo še en zabaven večer z jako pestrim in zanimivim sporedom.

Noče biti živ zakopan

V Belgradu in vsej Srbiji je te dni izzvala veliko senzacijo vest o prošnji nekega človeka, ki je prosil nič več in nič manj, kakor da mu oblasti dovolijo, da bodi živ pokopan. Ta človek je neki Milovan Pantović iz Kragujevca. Pametni ljudje so že tada zmajevali z glavami, vedoč, da gre le za izrodek možgan človeka, ki bi rad poceni in namah »ostal slaven. Prošnja, morda edinstvena na vsem svetu, je spravila oblasti v zadrego. Saj take prošnje še ni bilo v vložišču. Prvo, kar so ljudje mislili, je bilo to, da prosilec najbrže ni pri pameti. Spoznali pa so, da prosilec sicer normalno misli, le njegova želja da je nenavadna. Prosilec je dobro vedel, da prošnji ne bo nihče ustregel in je vložil to prošnjo le iz želje za senzacijo.

Stvar pa se je iztekla malo drugače, kakor je sam mislil. Pred nekaj dnevi je potrkal na duri njegovega stanovanja v Kragujevcu neznan človek. Mrko je gledal, obraz mu je bil uradno resen, pod pazduho pa je imel sveženj aktov. Vprašal je: »Ali ste vi Milovan Pantović, ki je vložil prošnjo, da bi bil živ pokopan?« Pantović je skočil izza mize, nepremično gledal človeka v črni obleki in rekel: »Jaz sem to.« Neznanec ga je pogledal od nog do glave in dejal: »Jaz sem pristojen uradnik za pokopavanje.« — »Ah,« je vzkliknil Pantović. Uradnik pa je nadaljeval: »In čast mi je, da vam sporočim, da vam je prošnja ugodno rešena. Nocoj boste pokopani na pokopališču.«

Pantoviča je obilil smrtni znoj. Prebledel je in pričel se je tresti. Neznanec pa je nadaljeval: »Zdravnik in komisija sta že na pokopališču. V smislu Vaše prošnje bo treba uradno ugotoviti vašo smrt. Smatram vas za mrtvega.« »Za mrtvega?« je jokavo vprašal Pantović. »Da, za mrtvega. Rešitev je že gotova in določa, da morate biti danes ob 3 popoldne že pokopani. Sedaj je pet minut čez 3, torej ste že pet minut mrtvi.« »Ne,« je vzkliknil Pantović, »nočem biti pokopan. Prosim vas... dajte mi samo... nekaj dni... za premislek.« Uradnik pa je strogo rekel: »Pojdite za menoj!« Pantović je popolnoma obupal. Pričel je klicati: »Po... pomagajte mi! No...čem biti po...kopa... Zopet ga je vprašal mrki uradnik: »Kaj? Kako? Kaj Milovan Pantović niste vložili prošnje, da boste pokopani? Kaj ni to vaša želja?«

»Jaz sem to drugače mislil. Mislim sem, da... mi tega ne bodo dovolili. Kaj naj storim? Moj Bog!... Strašno! Pomagajte mi! Mislim sem, da bom naredil samo... senzacijo!« Uradnik pa je dejal: »Če je tako, dobro! Pomagal vam bom. Ali le pod enim pogojem!« »Dobro, dobro! Pristanem, pristanem, samo rešite me!«

»...da pismeno potrdite, da odstopate od svoje prošnje!«

»Ah, se je izvil iz Pantovičevih obupanih prsi, »napišem, napišem!«

Hitro je pograbil za pero, da bi se uradnik ne premislil, in napisal: »Odstopam od prošnje, da bi bil živ pokopan.« Podpisal se je. Nato je pričel burno objemati mrkega uradnika: »Ah, vi moj prijatelj, vi ste mi rešili življenje, kako sem vam hvaležen!« Uradnik pa mu je ponovno zagrozil: »To sem storil, da rešim nekomu življenje. V bodoče bodite pametni in nikoli več ne zahtevajte kaj sličnega!«

»Nikoli,« je obljubil Pantović.

Čez pol ure pa je zvedel o vsej stvari že ves Kragujevac. Po vseh kavarnah in gostilnah, na trgu in na ulicah, so se ljudje pogovarjali in smejali in krohotali na račun hitro skesanega Pantoviča, ki je tako hitro vzljudil svoje mlado življenje. Čez nekaj dni pa so o tem pisali že srbski časopisi. Zakaj mrki uradnik ni bil noben uradnik, temveč neki silno navihani človek, in že se šepče, da je bil to celo neki časnikar, ki je storil s tem dvojno dobrih del: spravil je nekega človeka k pameti ter obenem preskrbel senzacijo svojemu listu.

KAJ JE?

AUBURN-CORD

Ali šola preveč zahteva od otrok?

15.

Odgovor na to vprašanje je odvisen od bistvenega razumevanja otroka in od predavanja učitelja. Odličnjak iz 4. osnovne šole odpove popolnoma v srednji ali meščanski šoli. Zakaj? Ker ni mogoče, da bi si bil v štirih letih pridobil dovolj priprave za šolo, v kateri se predava brez razlage. Učitelji, ozirajte se na to, ne stojte na stališču vseučilišnih profesorjev, ki imajo pred sabo mladino, katere duh je v teku let in učenja že napredoval in ga treba le spopolniti. Korak iz 4. razreda osnovne šole v 1. razred srednje ali meščanske šole ima pod

sabo globok prepad. Ako tega srednješolski učitelj noče ali ne more spoznati, naj se sprejem iz tega razreda v višje šole sploh onemogoči. Starši, tudi vi se ozirajte na to, ne silite svojega v bistvenem oziru še nepravilnega otroka čez ta prepad. Ničesar ne pridobite, nasprotno otroka le trpinčite, mu jemljete veselje do učenja, pokvarite mu lahko vso življenjsko pot. Žrtvujte čas, a ne duh otroški! Učitelji, ozirajte se na bistveno znanje otroka! Starši, ne bodite sebični, snov je potem posttranska stvar.

Iz trboveljskega revirja

Trbovlje, 29. jan.

Odsluženi vojniki brez dela. Na občini se oglašajo odsluženi vojniki za podporo, ker pri rudniku, kjer so bili pred odhodom k vojakom zaposleni, ne dobe dela. Včasih se to ni tako godilo in je bil vsak odsluženi vojak sprejet takoj na svoje prejšnje službeno mesto ter so mu bila še vsa vojaška leta uračunana, če je plačal dopustni prispevek v službeno leto. Zakaj se sedaj drugače dela, ne vemo. Kako težko odidejo fantje k vojakom, se lahko razume, ko vedo, da jih čaka, akoravno so sami sinovi rudarjev, brezposelnost. To sporočamo vojaški oblasti v vednost, da bo vedela, kdo in kako na tak način prakticira z vojniki.

Praznovanje šihlov. V soboto se je praznovalo pri rudniku, ker ni naročil. Napoveduje se še nadalje praznovanje in redukcija delavstva na dve izmen. Delavstvo premišljuje. — Ker se je pa začelo praznovati že v januarju, ko bi morala konjunktura biti najboljša, se za poletje boje rudarji težkih časov.

Krajevni odbor Rdečega križa vabi svoje člane v četrtek, 30. t. m. na svoj redni občni zbor, ki se vrši na deški šoli v Trbovljah II. Prvi teden meseca februarja bo teden Rdečega križa.

Prosvetna prireditev. V nedeljo popoldne se priredi v Društvenem domu prosvetno predavanje z zanimivim sporedom. Predvajal se bo tudi film »Potovanje na južni tečaj«.

Bolnišnica v Ormožu

Ormož, 27. jan. 1930.

V tukajšnji bolnišnici je bilo v l. 1929 oskrbovanih 1071 bolnikov, 523 moških in 548 žensk. Od teh je ozdravelo 825, 395 moških, 430 žensk. Stanje se je zboljšalo 196 bolnikom. Neozdravljenih je odšlo 39 bolnikov. Umrlo jih je 22, med te so všteli tudi 3 mrtvorojenčki. Razmeroma visoko število mrtlicev se razlaga tudi iz tega, ker so marsikoga pripeljali v bolnico samo umreti, ko je bila že vsaka človeška pomoč brezuspešna. Operacij je bilo zelo veliko — 773. — Oskrbovalnih dni je bilo do 14.825, vsak bolnik je bil povprečno oskrbovan 14 dni. Postelj je 54. — Za oskrbo plačujejo ali bolniki sami ali bolniška blagajna ali drugi obvezni činitelji. Bolnišnica z vsem inventarjem je last križniškega reda in je red v preteklem letu prispeval za oskrbovanje v denarju in v naravi: 108.595 Din. Zavod je bil odprt spomladi 1899, je torej lani obhajal 30 letnico koristnega človekoljubnega dela, pa se zdi, da na to jubilejno letnico niti pazili niso. Morda se je to spominjalo leto še najbolj obhajalo s tem, da so redovne sestre kupile za večji razmah in razvoj bližnjo Šerbečovo hišo z njivo in vrtom ter Zugmeistrovo hišico z malim posestvom. — Kot ordinarij fungira tudi drugod priznani kirurg dr. A. Hrovat. — V l. 1928. si je bolnica z delno podporo bivšega občnega odbora v Mariboru nabavila nov Röntgenov aparat, lani pa si je nanovo uredila izolirnico.

Napredujemo z oštrariami

Zakot, 26. jan.

Morda je naš kraj malo znan, vendar nismo tako zapuščeni kakor bi kdo mislil. V naši občini leži postaja Brežice. Prepričani smo, da najbolj napredujemo v številu gostiln. Ko zapustiš železniško postajo, te pozdravijo na desno in na levo, spredaj in zadaj gostilne, tako da lahko rečeš: »Štirje sosedje, pet gostiln«. Pravijo pa, da dobimo, hvala Bogu, v bližini postaje še dve. Te dve pa bosta baje najmodernejši. Kdor pa ne bo hotel v nobeno teh gostiln, za tega pa gradi naša vrla požarna bramba tudi prav blizu postaje veliko leseno dvorano za zabave z razglednim stolpom. Kakor vidite napredujemo na vsej fronti, le žal, da so posledice tega napredka jako žalostne. Pretepi so že vsakdanja stvar, umori se vrste in morala propada. Da bi se pa kdo spomnil na kako kulturno delo ali društvo, tega iščeš zaman. Smernica vsega je — pijača in zopet pijača. Kam jadramo? Vprašamo samo, ali nihče merodajnih krogov ne vidi tega?

Moder gospodar si nabavi

TRAVERZE

že sedaj, da ne bo imel spomladi skrbi in nepotrebnih stroškov. — Traverze v vseh dolžinah in profilih, in TRBOVELJSKI CEMENT v papirnatih vrečah ima najceneje v zalogi

STUPICA FRANC

Železnina - LJUBLJANA - Gosposvetska cesta 1.

BAYER

Tu gre mož katerega muči kašelj. Zakaj pa tudi ne vzame **Kresival-a?**

Priznani in okusni Bayerjev proizvod.

Koledar

Četrtek, 30. jan.: Martina, devica, mučenica; Janez Mil.

Osebnosti

— Poročila sta se v Murski Soboti g. Mušič Lojze, okr. gozdar in gđ. Hoyer Boži, privatna uradnica. Zvrhano polno srečel.

— S pošte. Premesena sta: pogodbeni poštar Joško Ferencak iz Studencev pri Mariboru v Rače in zvan. 1. skup. Joško Fojkar iz Dol. Logatca v Škofjo Loko. — Nastavljeni so: za zvan. 3. skup. Vinko Erate na ljubljanski glavni pošti; za služitelja 2. skup. Rudolf Rudan v Krškem. Fr. Čuk v Sevnici, Jožica Jerebova in Karel Kajzar na mariborski kolodvorski pošti in pa za pogodbo. poštarja Joško Andrašec v Dekanovcu. — Poroke: služitelja 2. skup. Iv. Kunej v Trbovljah se je oženil z Lucio Kmetovo in Alojzij Blej v Mengšu z Marijo Orlovo.

Novi grobovi

† Polkovnik g. Oton Šimunič. V ponedeljek, dne 28. t. m. je v svoji hišici v Bukovem žlaku pri Teharjih umrl topniški polkovnik v p. g. Oton Šimunič. Pokojnik je bil rojen 1870. leta v Karlovcu kot sin višjega častnika granicarja, kasnejšega zaslužnega karlovškega župana, po katerem so Karlovčani imenovali lepo cesto. Tudi pokojnik je sledil poklicu svojega očeta in je postal častnik v bivši avstro-ogrski armadi. Kot tak je služil najprej pri topniškem polku v Varaždinu, nato je bil devet let moper v vojni geografskem inštitutu na Dunaju in je kot tak obdelal triglavsko pogorje, Dolomite in Visoke Ture. Kot stotnik je nato služil pri topn. polku v Ljubljani, kjer ga je našla svetovna vojna. S slovenskimi fanti je odšel v Italijo in pozneje v Flandrijo. Ob prevratu se je v svojstvu polkovnika vrnil s francoskega bojišča v Ljubljano, ter se takoj dal na razpolago narodni vojski. Po kratkem službovanju v Novem Sadu je prevzel poveljstvo 1. trdnjavskega topn. polka v Boki Kotorski. Leta 1923. je stopil v zaslu. eni pokoj. S pokojnikom je odšel od nas mož plemenitega značaja, gentleman, kakor jih je malo dobiti. Izredno blagega značaja je bil v službi povsod priljubljen. Živel je v najsrečnejšem zakonu z Dunajčanko gospo roj. Gömlicher. Ko se je nastanil na Teharjih, je vsakoga očaral s svojim finim in ljubeznim nastopom. V svoji skromnosti se ni pomišljal stopiti v službo kot pomočnik teharskega občinskega tajnika. Z veliko vestnostjo je vršil to službo od leta 1924. do onemoglosti pred pol leta. Bil je vnet glasbenik in prvovrsten violonist in je še zadnja leta rad nastopal na koncertih in cerkvenih slavnostih. Pogreb se vrši v četrtek 30. t. m. ob 4 popoldne na celjskem mestnem pokopališču.

† V Bizoviku št. 70 je 28. t. m. umrla ga. Franciška Kolesa, soproga skladiščnika drž. žel. in mati učitelja v Sostrem. Pogreb se vrši v petek 31. t. m. ob 7 zjutraj v Bizoviku.

† V Loškem potoku je 28. t. m. umrla ga. Antonija Bartol. Pogreb bo v četrtek ob 9 popoldne s Hriba na farno pokopališče.

N. v m. p.

STANKO FLORJANČIČ

tvrdka s železino

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 35

priporoča svojo bogato zalogo kuhinjske posode in vsega v to stroko spadajočega blaga.

M. Zoščenko:

Osebnosti

Jefim Ščurkin, nekdanji vratar, je menda dve leti romal po različnih uradih: po vojni je ostal brez posla. Naposled je dobil službo, in je celo odgovarjala njegovi strokovni usposobljenosti. To službo mu je oskrbel sorodnik, njegov lasten nečak Miška Gusev. Pred leti mu je Ščurkin marsikdaj navijal ušesa in prisolil klobute, zdaj pa je postal ta Miška velika zver, ravnatelj, in mu je stric kazal dolžno spoštovanje.

Prav čudno je bilo Ščurkinu pri srcu, ko se je z Miško razgovarjal. Miška je sedel v svoji pisarni in kadil cigarete. Ščurkin pa je stal poleg, se potrudil, da ne bi običajni razgovor, in se je vedno zopet spoštljivo priklanjal.

A razgovor se nikakor ni hotel tako lahko razpresti. Miška Gusev je ostal pri strogem, uradnem nastopu in zavolj večjega ugleda niti ni odložil peresnika: vedno ga je držal v roki.

— No torej, tovariš stric, je strogo govoril Miška, »stvar je zdaj v redu, in lahko nastopite službo. Veliko posla itak ne boste imeli; to je lahka služba. Če pa mislijo kateri ljudje, da se ne sklada ta posel z osebnimi pravicami in takorekoč ponižuje človeka, ta je res bosa. V resnici je baš narobe... Vse je pač odvisno od osebnega nastopa...«

— Jaž že poznam ta pravi nastop, je obupno rekel Ščurkin. »Saj sem bil petnajst let vratar...«

Mala kronika

★ Akademski slikar Franjo Sterle, znani portretist, v Kranju. Iz Kranja: Imenovan umetnik se že delj časa mudi v naši gorenjski metropoli in sicer v župnišču, kjer slika našega novega župnika duhovnega svetnika Matijo Škrbeca. Slika bo, kakor čujemo, kmalu dogotovljena in gotovo tudi mojstrsko delo, kakor izpričujejo njegovi vsi do sedaj izgotovljeni portreti. To tudi iskreno pozdravljamo.

★ Centralni antitrahomski ambulatorij v Murski Soboti. Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja je odobrilo ustanovitev Centralnega antitrahomskega ambulatorija za Prekmurje s sedežem v Murski Soboti pod vodstvom zdravnika dr. Josipa Pečana. Poslovanje v ambulatoriju se prične takoj. Trahomasi se bodo zdravili v ambulatoriju brezplačno.

★ Natečaj za idejne osnutke za palačo Pokojniškega zavoda v Ljubljani. Uprava Pokojniškega zavoda v Ljubljani obvešča tem potom vse konkurente, da je na srednji parceli stavbišča ob Gajevi ulici (parc. št. 136-21) stojišča zgrada provizorna, ter da se prostor tudi lahko razširi. Izmere srednje parcele so torej: Fronta ob Gajevi ulici 23,95, globina parcele ca. 33,6, širina parcele ob sosedu 23,95. Celotno ima parcela 812 m² površine. Eventualne ostale informacije so na razpolago pri direktorju Pokojniškega zavoda v Ljubljani ob uradnih urah. — Pokojniški zavod za namence, Ljubljana.

★ Tujski promet v Belgradu. Po policijskih podatkih je prišlo 1. 1929. v Belgrad skupno 14.162 tujcev in sicer 409 Američanov, 149 Albancev, 4 Argentincev, 2851 Avstrijcev, 1 Afgan, 189 Belgijcev, 2 Braziljance, 254 Bolgarov, 1 Venezuelec, 1195 Grkov, 66 DANCEV, 1 Bolivijec, 35 Egipčanov, 556 Angležev, 24 Estoncev, 553 italijanskih državljanov, 7 Kanadcev, 24 Kitajcev, 33 Latvijev, 5 Japoncev, 2 Kolumbijcev, 6 Luksemburčanov, 2 Liechtensteincev, 13 Litvanov, 1775 Madjarov, 3 Čilencev, 2291 Nemcev, 81 Perzijcev, 357 Poljakov, 498 Romunov, 128 Turkov, 4 Portugalec, 9 Norvežanov, 1 Peruaneec, 8 Rusov iz Sovjetske Rusije, 4 Urugvajci, 875 Francozov, 2268 Čehoslovakov, 62 Švedov, 57 Špancev, 8 Fincev, 103 Nizozemci, 331 Švicarjev, 302 drugih Rusov, 3 Tunizani. Se dva druga. Največ je bilo torej Avstrijcev, Nemcev, Čehoslovakov, Madjarov, Grkov in Francozov. V teh številkah niso všteti člani Fidace »Polius d'Orient«, člani komisij Male antante ter diplomatski uradniki in pa seveda vsi oni, ki se niso prijavili.

★ Zagovornik Marjane Kraljičeve pri tokovi razpravi pred velikim senatom je bil g. dr. Vladimir Korošec, in ne dr. Krejči, kakor smo pomotoma poročali.

★ O lovu na medveda okrog Nove Štiftice smo lani večkrat poročali izpod peresa našega šaljivega dopisnika. Po dolgem času smo od g. š. upravitelja Senice prešli pismo, v kateri nas prosi, naj objavimo, da on ni naš dopisnik in da dotičnih dopisov ni pisal on — Seveda lahko ustrezno tej želji, ker je g. Senica na tistih dopisih res čisto nedolžen. Dopisnik je čisto drugi mož. Čudno pa se nam zdi, kdo je tako občutil, da mu medvedu še sedaj ne dajo miru. Ta gotovo ni dober lovec, ker lovec razume šalo in lovsko latinščino. — Uredništvo.

★ Zemljevid Dravske banovine v merilu 1 : 750.000 je izdala in založila Jugoslovanska knjigarna. Na zemljevidu, ki ga je narisal ing. F. Novak, je sedaj vrisal dr. V. Bohinjec točno mejo med dravsko in savsko banovino in sicer na podlagi občinskih mej. Nekateri drugi zemljevidi imajo mejo površino ali celo napačno vrisano. Cena zemljevidu je 6 Din.

★ Gospodinja Vaše perilo pere, posuši, munga ali lika tovarna Jos. Reih.

★ Opozorjamo, da se vrši od 27. januarja do 10. februarja inventurna prodaja ob običajnih cen s 15 odstotki popusta. P. Magdič, Aleksandrova 1.

Nesreča ne počiva

— Nesreča pri polnjenju baterij. Električne baterije za radio in za žepne svetilke obstoje, kakor znano, iz kovinskih delov in raznih smol. To so tako zване »suhe« baterije. V Ljubljani jih izdeluje tvrdka »Zmaje« na Miklošičevi cesti. V njeni tovarni se je včeraj, med 4 in 5 popoldne pripetila težja nesreča. 20 letna delavka Marija Vidmar iz Zaboršča je polnila baterije. Po nesreči pa se je pokvarila pipa s smolo. Iz pipe je vdrla večja količina razbeljene smole, ki se je razlila Vidmarjevi po obeh nogah. Hudo opečeno Vidmarjevo je prepeljal v bolnišnico reševalni avto.

— Nesreča pri delu. Iz Litije: Ključavničarju Janezu Koprivnikarju, ki je že več let zaposlen v litijski predilnici, je pri delu spodrsnilo dleto, ter mu je košček železa škropnil v levo oko, ki je vsled tega izgubljeno. — Pomoč je moral iskati v ljub-

»Le pustite to govoricenje,« se je namrdnil Miška. »Pozabiti morate, kar je bilo poprej. Če ste vi bili poprej vratar, morate razumeti, da se zdaj drugače gode... Opozarjam vas, tovariš stric, da zdaj ne smete pobirati napitnine. Tudi preveč spoštljivosti ne smete kazati, kakor se je to delalo preje. Ne rečem seveda, da bi moral takoj dobiti vsak eno po gobcu, a ne gre, da bi se poniževali. Pozabiti ne smete na svoje osebnosti pravice in nastopati morate primerno vašemu službenemu značaju.«

— Saj me ni treba učiti, je dejal Ščurkin, »saj poznam svoje osebnosti pravice.«

— No pa dobro, potem je stvar v redu, in lahko nastopite, tovariš stric, svojo službo.«

Miška je namočil pero v črnilo in s tem naznanil, da je razgovor z gospodom ravnateljem končan. Ščurkin bi se o marsičem z njim še rad pomenil v istem strogem uradnem tonu, a se ni upal. Zato je samo spoštljivo zakajšal in po prstih neslišno odkorakal iz pisarne.

Drugi dan se je torej Ščurkin pripravil na nastop svoje službe. Drgnil je s čistilom ključke na vratih, z vlažno cunj obrisal umazane stopnice, se mrko nasmešnil v brk in se spustil na stol ob vhodu.

»Le počakaj,« je mislil Ščurkin na svojega nečaka, »premlad si še, da bi me učil. Pozabiti ne smeš, pravi, na svoje osebnosti pravice. Jaz nikomur ne pustim, tovariš Miška Gusev, da bi meni levite bral. Če pa misli morebiti kdo, da mu bom nastežaj odpiral

ljanski bolnici. — Želimo simpatičnemu ključavničarju — domačinu — skorajšnjega okrevanja. Upamo, da bo vžle izgubi levega očesa lahko še najlažje vršil svoje poklice, v katerem je bil vedno mojster.

— Žrtev požara. Pretekli teden se je vnel na nepojasnen način ogenj pri gostilničarju I. Pihlerju v Lancovi vasi pri Ptuj in napravil precejšnjo škodo. Gospodarsko poslopje je bilo le deloma zavarovano, vsled česar trpi lastnik obšutno škodo. Žrtev požara je postala neka 70 letna oseba, ki se je v dimu zadušila in so jo mrtvo potegnili iz poslopja.

FOD NAJVIŠJIM POKROVITELJSTVOM
NJ. VEL. KRALJA

IV. REPREZENTANČNI PLES SLUŠATELJEV LJUBLJANSKE UNIVERZE

8. FEBRUARJA V UNIONU

Ljubljana

Kaj bo danes?

Opera: »Ernani«, Red A.

Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in Mr. Ramor, Miklošičeva 20.

© Literarni večer priredi Prosvetna zveza v petek 31. t. m. ob 8 zvečer v Unionu. Svoja dela bero pisatelj Fr. S. Finžgar, pisateljica Kmetova in pesnik dr. Josip Pogačnik. Prvič nastopi pisateljica Kmetova, kar bo gotovo zanimalo naše ženske kroge. Marsikaj se nam pojasi v delih, katere so ustvarili umetniki, ako poznamo umetnika samega. Prav vsled tega so literarni večeri zelo pomembni, ker se ob takih prilikah napravi notranja vez med pisateljem in čitateljem. Prosvetna zveza vljudo vabi vse meščanske kroge, da se tega večera v obilnem številu udeležijo. Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvezi in sicer sedeži 3 Din, stojišča 2 Din.

© Grad v luči. Krasen prizor se je nudil snoči ljubljancem ob pogledu na grad. Mesto temnega, v zrak kipečega kolosa, so zrl v bele grajske stene, vse v beli luči reflektorjev, obločnic in žarnic. Prizor je bil nenavaden in se je ljubljanski grad videl po vsem ljubljanskem polju in Barju. Po cestah v mestu so postajali ljudje in občudovali krasno sliko. Kakor smo poizvedeli, je bil včeraj izvršen poizkus za svečano razsvetljavo gradu ob slavnostnih prilikah in kongresih. Eden prvih bo gasilski kongres, ki se vrši v kratkem v Ljubljani. Sodeč po snočnem vtisu je ta poizkus razsvetljave popolnoma uspel.

© Dražba zarubljivih predmetov: raznih ur, strojev za striženje las, brivskih potrebščin, galanterije itd., se bo vršila dne 31. t. m. na mestnem magistratu.

© Zahvala. Prosveta sv. Jurija in Krekova družina, ki sta priredili skupno božičnico na gradu, se s tem vsem dobrotnikom javno zahvalita za prispevke. Ker so nekateri darovi prišli šele v zadnjem času so se računali šele zdaj zaključili. Obdarovanih je bilo 116 otrok in 16 delavcev. Otrokom se je razdelilo 41 parov čevljev in 47 kosov blaga. Razdelilo se je tudi 500 do 600 do 700 Din. Stroški, znašajoči nad 5000 Din, so bili kriti s prispevki na nabirah in polah. Darovali so izven tega: Banská uprava 1000 Din, mestna občina 600 Din, Sentjakobska Vincenc. družba 800 Din, osrednja Vincenc. družba 300 Din, Vzajemna zavarovalnica 200 Din, Zadruga zveza 100 Din.

Halo!

Halo!

Kdor se hoče prijetno zabavati — naj pride na

vačkov večer Zadruga čevljarjev.

ki se bo vršil 1. februarja 1930

ob 20 zvečer v hotelu »Tivoli«.

Maske dobrodošle!

Maske dobrodošle!

★ Pri pokvarjenem želoncu, vretju v črevesju, slabem okusu, glavobolu, mrzlici, zaprtju, bruhanju in driski učinkuje že en kozarec naravne »Franz-Josef«-grenčice zanesljivo, hitro in ugodno. Znameniti zdravniki za želončne bolezni izpričujejo, da se »Franz-Josef«-voda za z jedjo in pijačo preobčutna prebavila izkaže kot prava dobrota. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Sreča in veselje cele rodbino zavisi od zdravja soproge in matere. Vsaka žena bo lažje obvladala hišne skrbi, če bo redno jemala

OVOMALTINE

ki predstavlja moč in zdravje.

Ljudska posojilnica 100 Din, Slovenčeva uprava (zbirka) 240 Din.

© Vreme v Ljubljani je bilo včeraj zopet ves dan deževno. Najnižja temperatura + 5,2° C, najvišja + 7,6° C. Barometer 754,7.

© Poizkušen samoumor na policiji. 25letna Amalija je že popolnoma izgubljeno in pokvarjeno dekle in je v zloglasnem policijskem registru. V noči na sredo jo je policija iztaknila v nekem brlogu in jo aretirala. Zjutraj, ko bi morala biti zaslišana, je čakala pred vrati uradnika. Stražnik je opazil, da še vedno diši po žganju. Prosila je, če sme iti na stranišče. V istem trenutku je pograbila iz nedrji malo stekleničico, jo v dušku izpraznila in se opotekla — v steklenici je bil lizol. Takoj je bil poklican reševalni avto, ki je Amalijo prepeljal v bolnišnico. Tam so jo rešili in obenem tudi obdržali. Samo morala je na drugi oddelek, kjer pa bo stala dalj časa.

© Iz policijske torbe. Čeprav gremo proti zadnjemu, je življenje v Ljubljani še vedno veselo. God sv. Franca, ki so ga včeraj obhajali mnogi Francilji, je povzročil nekoliko več dela policiji: radi kaljenja nočnega mira je bilo ovadenih 17 oseb, med temi devet Franciljev. — Dva moška sta bila aretirana radi grdega zločina proti pravosti. Oddana bosta v sodne zapore. — Prijavljene so tri manjše tatvine in sicer tatvina 600 Din denarja, 500 Din vredne obleke in 250 Din vrednih čevljev.

© S tuim konjem po svetu. Ta zgodba se je v tork začela, v sredo pa že končala. Neki Š. iz St. Vida nad Ljubljano je preprosil nekega posestnika, naj mu posodi konja, samo za nekaj ur. Konja je res dobil, ali odpeljal ga je v Ljubljano in ga kar brž prodal prevozniku M. Pa tudi ogošufani posestnik je zvedel za to konjsko kupčijo. Odpeljal se je včeraj v Ljubljano in prosil policijo pomoči. Koni je bil kmalu našel, pol ure pozneje pa še goljufivi šentvidec. Dobili so ga, ko je že popilval za prigoljufani denar in skoro že pijan je moral v zapor.

© Polenorka nemočena se dobi vedno v dekatesni trgovini P. R. Kovačič, Miklošičeva c. 32.

Maribor

Kravo godovanje

Maribor, 29. januarja.

Davi ob pol 3 je v gostilni Wombek v Krčevini tekla kri. Kot žrtev je padel voljak godbenik Franc Rakuš, ki zapučen ženo in dva otroka. Vest o dogodku se je naglo širila po mestu ter izzvala najrazličnejše govorce. Potek dogodkov je sledeč:

V tork zvečer po predstavi »Radikalna kura« v tukajšnjem gledališču je odšla petorica vojaških godbenikov-narednikov obhajati god v imenovanje gostilno. V družbi je bilo tudi nekaj civilistov iz Krčevine in Leitersberga. Ob dobrem vinu je razpoloženje postalo živahno. Proti trem zjutraj, ko so se godbeniki pripravljali na odhod, sta se znašla skupaj godbenika Vodnik in Rakuš. Priče izpovedujejo, da je Rakuš imel v rokah Vodnikovo bodalo. Nenadoma sta telebnila oba na tla. Kaj se je bilo zgodilo pri padcu, se točno ne more ugotoviti. Ko so tovariši dvignili Rakuš, je bil le-ta ves v krvi. Ni se mogel vzdržati na nogah ter se je zrušil na tla: na desni prsni strani je zevala globoka rana. Ko je prispelo moštvo rešilnega oddelka v gostilno, je moglo le ugotoviti, da je Rakuš očitno umrl radi notranje izkrvavitve. Obstoja domneva, da se je pri padcu Vodnika in Rakuše, ki sta bila sicer dobra prijatelja, zapletla ostrina bodala v Rakušovo desno prsno stran. Sicer pa zadeva še ni čisto pojasnjena.

Na lice mesta je prispela vojaška komisija, ki je ugotovila dejanski stan. Rakuš so odpeljali v mrtvašnico tukajšnje vojaške bolnice, Vodnik pa je bil aretiran.

□ Rdeči križ ima drevi ob 20 pri »Orlu« svoj redni občni zbor. Mnogo dela čaka to društvo v tekočem letu; zato se pričakuje polnoštevilna udeležba. Vabljeni so vsi, ki se zanimajo za humanitarno delovanje omenjenega društva.

□ Prvi krst v dr. Ipatčevem sanatoriju. Te dni je bil krščen v omenjenem sanatoriju Anton Medved. Je to prvkrak, da se je istotam bolniška sobica spremenila v lično krstno kapelico.

□ Na današnjem prosvetnem večeru govori prof. dr. Dornik o jeziku kot najgloblji izrazu

»No, zdaj pa imaš,« se je veselo rezal Ščurkin.

Sibko deklete, strojepiska v prekratnem krilu, kakor so ga poprej imele samo opice v cirkusu, je stopila k vratom in jih previdno sunila s prstom. Rada bi jih odprla, a so za njo bila pretežka.

»Le počakaj,« je rekel Ščurkin, in je priprl vrata z nogo. Le počakaj malo. Vsakemu ne bom posebej odpiral. Kadar se bo nabralo deset ljudi, potem bom že odprl.«

Dekletu je od zamere zadržala čeljust. Ščurkin se je prestrašil, da se ne bi zjokala, in ji je nehote odprl vrata.

»Res bo treba na vrata obesiti listič,« je pomislil Ščurkin, kaj pa... napisal bom, naj gredo ven v skupinah.«

Ščurkin je stopil v svojo kamrico, vzel papir in pričel čakati: — Izhod je dovoljen samo v skupinah. Po 10 oseb. Vrtar Jefim Ščurkin. —

Vendar se Ščurkinu ni posrečilo obesiti ta listič na vrata. Poklicali so ga k Miški Gusevu.

Miška Gusev z njim ni veliko govoril. Izplačil mu je denar, popotnico in mu je v strogem uradnem tonu velel, naj gre domov, na kmete.

Ščurkin bi se z njim rad pomenil o uradnih zadevah, a se zopet ni upal. Odkorakal je v svojo kamrico in pričel pospravljati svoje stvari. Basal jih je v torbo in od same zamere tudi vanje pljuval.

so na aži pot, po katerem prihajajo bolezenske ka v naše telo PEVCI se obvarujejo hripavosti, nahoda in prehlajenja, če jemljejo okusne ANACOT-pastile ur Wandera.

Dobivajo se v vseh lekarnah Varuje se izdelkov, ki v zadnjem času imitirajo ANACOT-pastile.

narodne duše. Tisočletni razvoj slovenščine od brižinskih spomenikov do popolnosti in višine, na katero so dvignili slovenščino naši duševni orjaki Prešeren, Cankar in Zupančič, bo zaživel pred nami. Kot odlični književnik je dr. Dornik pač poklican, da nam razgrne zaveso nad zgodovinski razvoj jezika. Večer bodo poživljale mične pesmice, ki jih zapoje akademski pevski zbor. Dvorana bo topla zakurjena. — Prijatelji prosimo — vabljeni.

□ **Ljudski oder.** Nocojšnji sestanek odpade.

□ **Promocija dveh mariborčanov.** Danes promovirata na vseučilišču v Inomestu za doktorja vsega zdravstva Leon in Rudolf Kac, sinova tuk. zobozdravnika dr. Kaca.

□ **Smrt na tračnicah.** V torek zvečer so našli na tračnicah v predoru med Pragerskim in Slov. Bistrico cestnega nadzornika Henrika Požarja iz Maribora. Bil je mrtev, ter je imel čisto razbito glavo. Očitno ga je povozil popoldanski brzovlak, ter se domneva, da ga je zgrabil vlak, ko je šel skozi predor. Zapušča ženo in otroka.

□ **Največji francoski vojni film »Verdun«** predvaja od jutri naprej Ljudska univerza v kinu Apolo. Film je bil sestavljen od družtev bivših bojnikov francoskega in nemškega naroda, da zbujajo vest narodov.

□ **Smrtina kosa.** Umrl je šestletni Teodor Majdič, sin restavraterja Majdiča. Pogreb jutri ob treh popoldne na magdalensko pokopališče.

□ **Poln humorja** je film »Bodča mladina«, ki se od danes naprej na do vključeno nedelje, predvaja v uniojskem kinu. V glavni vlogi nastopi Gustl Stark-Gstettenbauer, dobro znan iz filma »Zena na mesecu«. Cene so znižane. Predstava ob 16, v nedeljo dve predstavi in sicer ob pol 11 in pol 15.

□ **Radi se zabavajo Mariborčani.** To dokazujejo sledeče cifre: gledaliških predstav smo imeli v preteklem letu 211, javnih veselje in koncertov 968, plesov 48, kino predstav 1361, cirkuških predstav 5, drugih predstav 311. Težnje Mariborčanov po zabavi je podpirala tudi nabava radioaparatur, katerih smo imeli v preteklem letu kar 201 (novo prijavljenih je bilo v preteklem letu 111 aparatov). Vzporedno je živahno plalo društveno življenje. Društvenih občnih zborov je bilo 234, izrednih zborov 499, predavanj 38, športnih tekem pa 54.

□ **In radi potujejo.** Oddelek za potne liste je izdal v preteklem letu našim državljanom 1149 novih potnih listov, podaljšal pa 4337 starih potnih listov. Vidiranih jih je bilo za inozemstvo 6087, za severno Ameriko 1, za južno Ameriko 7, za druge prekomorske kraje 17.

□ **Ter radi bero.** Časopisov je izhajalo v Mariboru 26 (med temi tudi esperantski mesečnik); pronehali so trije, na novo prijavljenih pa jih je bilo 26.

□ **Nova avtobusna proga Poljčane.** Vitanje se odpre dne 1. februarja s sledečim voznim redom: odhod iz Vitanja proti Konjicam ob 7 in 12.55; odhod iz Konjice proti Poljčanam ob 9 in 13.50; iz Poljčan ob 10.30 in 14.45; iz Konjice v smeri Vitanja ob 12 in 18.10.

□ **Požar se je vnel na nepojasnjen način** v kovačnici L. Lovrenčiča v torek zvečer. Iz kište, napolnjene s premogom, so švigali plameni. Na mesto požara so takoj prispeli gasilci, pogasili požar, odstranili iz kovačnice ves premog ter tako odstranili nevarnost, da bi plameni udarili na bližnje objekte.

□ **V sludenski Ljudski univerzi** je drevi predavanje o ustroju in pomenu družine. Predava q. Robnik.

Celje

□ **Zimski kmetijski tečaji.** Po smislu zakona o pospeševanju kmetijstva je celjski kmetijski oddelek organiziral v tej zimi dva zimska tečaja, enega v St. Petru v Savinjski dolini, drugega v Laškem. Prvi se je pričel dne 19. januarja t. l. in bo trajal do 23. februarja, v Laškem pa so se pričela predavanja v nedeljo, dne 26. t. m., in se bodo končala dne 2. marca. Kmetovalci kažejo zlasti v St. Petru hvalevredno zanimanje za tečaj in redno prisostvuje predavanjem do 100 poslušalcev. Zeleni bi bilo, da kmetovalci povsod, kjer se tečaji vrše, izrabijo lahko in ceneno priliko za povečanje svoje izobrazbe, ki je posebno danes in zlasti v Savinjski dolini za našega kmetovalca hitre važnosti.

□ **Licenciranje žrebecev.** Na temelju čl. 9 zakona o pospeševanju živinoreje se vrši letos licenciranje žrebecev za celjski okraj dne 4. februarja ob 3 popoldne na dvorišču gostilne Rebeuschegg. Važno je vedeti, da je treba prignati k licenciranju vse žrebece, tedaj tudi one, ki še niso bili doslej licencirani. Občinski uradi naj o tem pravočasno obvestijo lastnike žrebecev.

□ **Nekaj za mestni stavbni urad.** Vodnikova ulica postaja ena najbolj prometnih ulic v Celju. Avtomobili, vozovi, kolesarji itd., skratka, večina voznega prometa iz Savinjske doline gre skozi to ulico. In sedaj naj bi si jo šel kdo od gospode pogledat. Blatna je bila sicer že vedno, a te dni kar plava v blatu. Gorje pešcu, ki ga zaloti avtomobil ali celo velik mestni avtobus. Vsaj tega prosimo za enkrat prebivalci te ulice, da pošlje mesto nekaj ljudi, ki bodo blato ostrgli.

□ **Avtobus Celje—Štore,** ki je začel voziti ob nedeljah in praznikih nekako od Novega leta, se je med tem časom že upeljal ter so se ga doslej posebno posluževali štorjani in Telerčani. Zdi se pa, da vsi Celjani tega ne vedo. Opozorjamo torej, da opravlja to vožnjo ob nedeljah in praznikih avtobus, ki prihaja ob 13.35 iz Vranskega v Celje, odkoder odide po 5 minutnem odmoru v Štore ter se vrača iz Štor ob 14 v Celje.

Dražba kož divjačine

Situacijsko poročilo o dražbi kož, divjih živali in kožnem sejmu 27.—29. januarja 1930 v Ljubljani.

Ponudbe je bilo malo več od povpraševanja. Kvaliteta blaga je srednja, vendar slabša od lanskega leta radi pomanjkanja mraza in snega.

V ponedeljek dne 27. januarja so se vršile na Ljubljanskem velesejmu samo prodaje v prostem prometu. Trg je bil dobro založen in se cent, da se je prodalo v detajlu za tri četrt milijona Din blaga. Cene v prostem prometu so bile nižje kot pa drugi dan in tretji dan na dražbi. V prostem prometu se je doseglo za kuno zlatice 750—800 Din, za kuno belice 700—800 Din, za zajce 13—15 Din, verice 3—4 Din, bele podlasice 40—50 Din, divje mačke 90—100 Din, vidre 600—800 Din, poljske lisice 300—350 Din, gorske lisice 350—420 Din, dihurje 150—180 Din, jazbece 75—80 Din in za medvede do 2000 Din.

28. in 29. januarja so se vršila dražba (aukcija). Izdraženih je bilo 819 partij lisic, 52 partij kun zlatice, 33 partij kun belic, 57 partij dihurjev, okrog 8000 kom. verice, 5500 kom. zajcev itd. Za

polhe, krte in rujuve podlasice ni bilo nobenega zanimanja. Kupec je bilo polovico iz naše države, polovico pa iz Avstrije, Nemčije, Italije in iz Angije. Pri dražbi se je posredovalo za 316 prodajalcev.

Cene so notirale: Kune zlatice 980—1275 Din, zajci 1650 Din (za škart zajce ni bilo zanimanja), verice zimске 4 Din (letne brez vrednosti), kune belice 740—910 Din, domači zajci 12 Din za kg, domače mačke po 10 Din, bele podlasice 60 Din, divje mačke 100—135 Din, vidre 640—900 Din, poljske lisice 310—420 Din, gorske lisice 350—460 Din, gorske lisice glave (posebno dobre) 500 do 550 Din, dihurji 140—200 Din, jazbece 80—98 Din, srne letne 17 Din, gamsi 30 Din. Vse to so cene za komad cele, prvovrstne kože. Iz teh cen je razvidno, da so dosegale mednarodno notacijo od prejšnjega tedna v Leipzigu, deloma pa tudi preko-raile.

Prihodnja dražba se vrši dne 25. marca t. l.

Zarebšk mesna hranilnica

izkazuje lani povečanje vlog od 823.2 na 402.9 milj. Din, od česar odpade na knjižice 287.1 (259.8), na tek. račune 63.5 (87.1). Relativno večji prirastek izkazujejo tekoči računi. Druga tuja sredstva so padla od 6.8 na 6.7 milj. Din. Zlasti je lani naraslo stanje menie (od 53.7 na 60.7) in dolžnikov od 194.1 na 250.9. Tudi je hranilnica podpirala gradbeno delavnost. Lastna sredstva hranilnice so lani narasla od 12.2 na 14.2, čisti dobiček pa od 2.6 na 4.04 milj., od česar odpade na tramvaj 0.28 napram 0.14 milj. Din. Komunalna podjetja, ki jih finansira mestna hranilnica, izkazujejo napredek: plinarna izkazuje povečanje odjave od 4.6 na 5.4 milj. kubm. Elektrarna je povečala lani odjavo in omrežje zlasti v novo zgrajenih delih mesta, tramvaj pa je nadaljeval sistematsko obnovo stare proge, zgraditev drugega tira in voz. Novih je bilo zgrajenih in repariranih tirov 3 km (1928 7 km). — Hranilnica, ki je bila ustan. 1914, izkazuje veliko hitrejšo naraščanje vlog, kakor v Ljubljani in je pričakovati, da bo že l. 1930 dohitela ljubljansko glede na višino vlog, čeprav ta datira že iz leta 1889. Ta dvig je razumljiv, če vpošteujemo velikost Zgreda in njegov pomen kot finančni in trgovski centrum. Zadnja leta je bil razvoj sledeč:

	Ljubljana	Zagreb
1926	250.0	206.2
1927	314.0	275.2
1928	357.3	323.2
1929	406.0	402.9

Malim obrtnikom je tudi na X. mednarodnem vzornem velesejmu v Ljubljani, ki se vrši od 29. maja do 9. junija 1930 omogočena udeležba, ker je velesejsko ravnanje vlogi tudi na svoji letošnji jubilejni prirreditvi blagovolilo nakazati Uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani primeren prostor. Obrtniki, ki nameravajo razstaviti na prostoru urada, naj prijavijo svojo udeležbo pri Uradu za pospeševanje obrti, Ljubljana, Krekov trg 10-I, take, najkasneje pa do 30. marca, kjer dobe tudi vse podrobne informacije.

K bilanci Narodne banke za 1929 objavljamo še podatke o računu dobička in izgube. Bruto donos se je povečal od 123.1 na 130.9 milj., dočim je donos od obresti nazadoval za menice od 80.8 na 77.9, za lombard od 20.2 na 18.8 milj., je narasel donos obresti od drž. dolga 1 milijarde Din od 5.7 na 6.7 milj. Din in dobiček pri raznih poslih (provizija, tečajne razlike itd.) pa od 16.5 na 27.5 milj. dinarjev. Med izdatki pa so narasli upravni stroški od 34.5 na 39.4 milj., amortizac. odpisi so se povečali od 5.8 na 6.8 milj. Izredno visoki so odpisi dubioz (9.7 milj. napram 3.7 milj.). Zaradi tega so se tanižem zmanjšale od 4.7 na 4.5, čisti dobiček od 29.8 na 28.2 kakor tudi delež države od 44.6 na 42.3 milj. Din. Delež države pri stroških za izdelovanje bankovcev je znašal 5.05 milj. Delež države na dobičku se je porabil za zmanjšanje dolga za odkup kronskih bankovcev, ki je lani že itak padel od 1007.4 na 985.6 milj. in s to dotacijo na 948.3 milj. Din.

Izvoz v decembru 1929. Kakor smo že poročali je znašal naš izvoz v dec. lani 778.7 milj. Din napram 814.1 milj. v novembru 1929. Največ smo v novembru izvozili sledečih predmetov (v milj. Din, v oklepajih podatki za november 1929): pšenica 115.8 (115.4), koruza 88.3 (94.9), moka pšenična 10.2 (8.9), konoplja 11.6 (20.8), fižol 8.1 (18.3), slive suhe 6.9 (12.9), hmelj 2.2 (5.9), opij 6.4 (1.7), goveda 21.4 (25.4), prašiči 47.8 (41.9), drobnica 24.0 (26.8), perutnina 6.2 (5.9), sveže meso 56.0 (39.6), jaja 20.2 (25.2), drva 10.0 (12.3), stavbni les 106.3 (91.5), hrastovi pragovi 9.2 (15.3), kalcijev karbid 6.0 (2.5), cement 13.7 (14.4), baker 30.1 (51.7), rude 16.6 (18.3), email, posoda 19.2 (2.6).

Podružnica Jugoslavanske banke d. d., Ljubljana (centrala: Zagreb, podružnice: Belgrad, Brod na Savi, Crikvenica, Karlovac, Novi Sad, Osijek, Sombor, Stari Bečej, Subotica, Sušak, Varaždin, Vukovar. Delniška glavnica in rezerva 133 milijonov Din, vloge ca. 430 milijonov Din), uraduje od 27. januarja t. l. v novih prostorih na Dunajski cesti št. 7. — Gospodarski krogi se opozarjajo na to, da more ta zavod radi svojih odličnih zvez v tu- in inozemstvu vse poverjene mu transakcije izvršiti najhitreje in najkulantneje.

Električna centrala v senjskem rudniku. Kakor smo že poročali med brzojavni vestmi, je bila v soboto otvorena velika električna kalorična centrala v senjskem rudniku. Rudnik Seni je državna last in je lani produciral 160.671 ton premoga. Rudnik datira iz l. 1880. Nova centrala ima 2500 k. s. Električne instalacije so delo tvrdke: Jugosl. elektr. a. d. Brown-Boweri v Belgradu, parne kotle pa je dobavila nemška tvrdka: Babcock & Wilcox Dampfkesselwerke.

Kreditna zadruga detajlnih trgovcev, ki se je lani osnovala po ljubljanskem vzgledu tudi v Zagrebu, objavlja bilanco za 1929, iz katere je razvidno, da so znašali podeljeni krediti ca. 6 milj. Din; dubioza pa so bila izredno majhna: ne celih 8000 Din. Zadruga ima 0.04 milj. Din lastnih sredstev, 0.565 milj. pologov članov in 1.8 milj. bančne kredita. Dolžniki so znašali koncem 1929 2.79 milj. Din. Čisti dobiček je izredno velik: čez 0.2 milj. Din in je potrebno, da zadruga zniža svoj odstotni zaslužek. Za podeljene kredite se je največ kupovala konfekcija (45%), manufaktura (20%), čevlji (9%) itd. Po poklicu so bili kupci: državni in javni uradniki 39, privatni uradniki 38, privatniki 10, svobodni poklici 10% itd. Proutuje

Vrednostne papirje:

vojna škoda, tobak, rdeči križ in druge, pregledu e, hrani, dobitke vnovči: DOKTOR IVAN CERNE — gospodarska p sarna — Miklošičeva 6, Ljubljana. (Znamka za odgovor!)

Od česa zavisi sreča v družinskem življenju?

Od zdravja, toda zdravja ni brez dobre prebave, kajti le od slabe prebave izhaja vse drugo zlo.

Če trpite torej zaradi trde stolice, hemoroidov, navala krvi v glavo, nespečnosti, nervoznosti in slabega apetita, bolezn, ki nastanejo zaradi slabe prebave, tedaj vzemite preizkušeno zdravilno specialiteto čistilo Figol in Vaša prebava se bo uredila in povrnilo se Vam bo zdravje.

Figol proizvaja in ga z navodilom o uporabi pošilja po povzetju lekarna dr. Semelič, Dubrovnik 2/44.

Originalni zabojček s tremi steklenicami stane z zavojnino in poštnino vred 103 Din, osem steklenic 245 Din, ena steklenica pa 40 Din.

Mnogostevilne zahvale prihajajo vsak dan, ki pričajo o izvrstnem delovanju Figola.

Javna zahvala.

P. n. Lekarna Dr. Semelič, Dubrovnik 2/44, Dalmacija.

Dve steklenici Figola, ki ste mi ju poslali kot zdravilo za hemoroide, zelo dobro delujejo. Zato Vas prosim, da mi pošljete še eno steklenico Figola za mojega prijatelja, ki trpi zaradi iste bolezni. — Prejmite pozdrave od

Save S. Miškovica,

posestnika. Mann. Ostrog, 3. VI. 1927.

Radio

Naše pesmi v londonskem radiu.

V nedeljo smo poročali, da bo v soboto, dne 1. februarja, od 14 do 15 pel v londonskem radiu g. Morgan Jones naše pesmi. Spored je naslednji: 1. 1. Česi me (Sing to me, my Mother). 2. Vrtnice nad morem (Mountains over the Water). 3. Uspavanka (Fall o Dew). 4. Skripi djeram (The Water Chain). — II. 1. Gozdič je že zelen (The Wood will still be green). 2. Doletiš plice (The Cuckoo). 3. Vidim, draga moja (Tell me, o my Darling). 4. Kupicu ti dušo (I will bring you Yewels). 5. Mi ptička zapoje (A bird sings to me).

Programi Radio-Ljubljana:

Četrtek, 30. januarja: 12.30 Reproducira glasba. — 13. Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Dr. V. Bohinec: Zltnice sveta. — 19.30 Dr. Rupel: Srbohrvaščina. — 19.30 Tedenski pregled — književni pregled. — 20. Koncert godbe Dravske divizije: Wagnerjev večer. — 22. Časovna napoved in poročila Koncert Radio-orkestra.

Petek, 31. januarja: 12.30 Reproducira glasba. — 13. Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Roman Tominec: Slike iz umetnostne zgodovine. — 19. Gospodinska ura: Zena in tisk, gđc. Lebarjeva. — 19.30 Dr. Leoben: Italijanska. — 20. Koncert Sramel-kvarteta. — 21. Koncert Radio-orkestra. — 22. Časovna napoved in poročila. — 22.15 O morzejevih znakih, predava g. Povše.

Drugi programi:

Petek, 31. januarja.

Belgrad: 18. Popoldanski koncert zabavne glasbe. — 20. Večerni koncert Radio-kvarteta s pejem. — 21.10 Poročila o šahovskem turnirju. — 21.20 Mali večerni koncert. — 22. Vesela glasba na dudu. — Varšava: 17.45 Koncert orkestra na mandoline. — 19.25 Reproducira glasba. — 20.15 Simfonični koncert varšavske filharmonije. — 23. Plesna glasba. — Budapest: 12.05 Orkestralni koncert. — 17.40 Koncert. — 19.50 Koncert cerkvene zboru. — 20.30 Koncert jazz-orkestra. — 22.30 Koncert ciganskega orkestra. — Dunaj: 11. Popoldanski koncert Radio-orkestra. — 15.30 Reproducira glasba. — 16.45 Glasbena akademija. — 20. Koncert pevca Umberta Urbana, nato plesna glasba. — Milan: 11.25 Reproducira glasba. — 12.30 Koncert Radio-orkestra. — 13.30 Orkestralni koncert. — 16.30 Mladinska ura. — 17. Koncert kvinteta iz Torina. — 20.30 Veliki simfonični koncert, nato zabavna glasba. — Praga: 20.15 Večerni koncert. — 21. Reproducira glasba. — 22.25 IX. koncert sodobne glasbe. — Langenberg: 17.30 Koncert Radio-ork. — 20. Koncert iz del Leo. Moritz, Siegfried in Richard Falla, nato plesna glasba. — Rim: 13. Koncert Radio-kvinteta. — 17.30 Popoldanski koncert. — 21.02 Prenos operete »Valčekov čar«. — Berlin: 20.30 »Uboji Jonathan«, opereta. — Katowice: 16.20 Reproducira glasba. — 17.15 Prenos iz Krakova. — 17.45 Koncert na kitare. — 20.15 Simfonični koncert iz Varšave. — Toulouse: 18.35 Plesna glasba. — 19. Pesmi. — 19.30 Večerni koncert. — 20.25 Zabavna glasba. — 21. Nočni koncert. — Stuttgart: 19.30 Italijanske pesmi in arije (tenor in bariton). — 20. Veliki koncert filharmonije v Stuttgartu. — 22.15 Plesna glasba. — M. Ostrava: 11.30 Reproducira glasba. — 12.30 Popoldanski koncert. — 16.30 Popoldanski koncert. — 17.30 Drama iz studija. — 19.05 Zabavna glasba. — 20.15 Večerni koncert. — 21. Reproducira glasba. — 22.20 IX. koncert sodobne glasbe.

Iz društvenega življenja

»Ljubljana«. Danes ob 8 zvečer redni društveni občni zbor v društvenih prostorih. Udeležba obvezna. Podporni člani vabljeni. — Odbor.

Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske na Viču. V nedeljo, na svečnico zvečer ob 20 bo priredil pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske svoj koncert na Viču.

Radio-koncert Prosvetnega društva v Ptuj. Prosvetno društvo je v nedeljo priredilo radio-koncert v svoji čitalnici na Minoritskem trgu. Radio-koncert je predvajal inž. kap. g. Albin Mlakar s »Storde« aparatom. Obisk je bil dovoljen.

Zadruga čevljarjev v Ljubljani vabi gg. člane, da se v čim večjem številu udeležijo predavanja o prijavi za pridobitno in za davek na poslovni promet, ki ga priredi Zbornica za trgovino in obrt v petek dne 31. t. m. ob 8 zvečer v zbornični posvetovalnici. — Nabeslavo.

Družabni klub v Ljubljani priredi v soboto dne 1. februarja t. l. v veliki dvorani hotela Union svoj vsako leto običajen družabni večer. Začetek ob pol 21. Vabimo vse p. n. člane in po njih vpeljane goste. — Odbor.

Borza

Dne 29. januarja 1930.

DENAR

Devizni promet je bil danes znaten, čeprav je prišlo do zaključkov samo v 4 devizah: Berlin, Dunaj, Praga in Trst. Se celo v devizi Curih ni prišlo do zaključka na borzi. Največ prometa je bilo v devizi Dunaj (nad 1 milj. Din). Tečaji so v glavnem ostali neizpremenjeni, le Praga, Bruselj in Budimpešta so se ucvrstile, dočim je Trst, v katerem je bilo edino zaključeno privatno blago, popustil.

Ljubljana (v oklep. zaklj. teč.). Amsterdam 2279.50 bl., Berlin 1354.25—1357.25 (1355.75), Bruselj 790.14 bl., Budimpešta 992 bl., Curih 1095.90 bl., Dunaj 796.86—799.86 (798.36), London 276 bl., Newyork 56.63 bl., Pariz 222.80 bl., Praga 167.47 do 168.27 (167.87), Trst 293.70—297.70 (296.70).

Zagreb. Amsterdam 2249 bl., Berlin 1354.25 do 1357.25, Budimpešta 992 bl., Bukarešt 33.51 bl., Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 796.83—799.83, London 275.60—276, Newyork 56.53—56.73, Pariz 221.80—223.80, Praga 167.44—168.24, Trst 295.85 do 297.85, Solija 41.50 bl.

Belgrad. Berlin 1354.25—1357.25, Budimpešta 990.50—993.50, Bruselj 78.861—79.164, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 796.86—799.86, London 275.60—276.40, Newyork 56.53—56.73, Pariz 221.8—223.8, Praga 167.47—168.27, Milan 295.85—297.85.

Curih. Belgrad 9.12625, Amsterdam 207.975, Atene 6.71, Berlin 123.69, Bruselj 72.10, Budimpešta 90.52, Bukarešt 3.075, Carigrad 2.45, Dunaj 72.865, London 25.1875, Madrid 67.25, Newyork 51.775, Pariz 20.3325, Praga 15.3175, Solija 3.745, Trst 27.09, Varšava 58.05, Kopenhagen 138.45, Stockholm 138.95, Oslo 138.30, Helsingfors 13.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.51875, (valuta) 12.425, v Londonu, Newyorku in v Pragi neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana, Celjska 170 den., Ljublj. kreditna 125 den., Praštediona 925 den., Kred. zavod 170 den., Trboveljska 490 bl., Vevče 132 den., Stavbna 50 den., Šekir 105 den., Kranj. ind. 225 zaklj., Ruše 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 440 den., termini: II. 414—414.50 (413—414), III. 416.50—417.50 (416—417.50), 8% Bler. pos. 89.50—91.50, 7% Bler. pos. 79.50—80 (79.75), 7% invest. posoj. 82.625—82.75 (82—82.05), agrari 51—52 (51). Bančni pap.: Union 203—206 (203), Poljo 65—67, Hrv. 50 den., Kred. 101—105, Jugo 86—88 (86), Ljublj. kred. 125 den., Medjun. 59 den., Nar. 8300—8400, Prašted. 925—930, Srpska 162 den., Zem. 180—182 (130), Ravnagora 75 den., Kat. 34 den., Obrtna 36 den., Elna 164 den., Ind. pap.: Guttman 185—190, Slavonia 200 den., Slavex 89—90, Danica 110—120, Drava 305 den., Sečera 890—895, Osj. ljev. 180—210, Brod. vag. 125—135, Union 140—170, Isis 19 den., Ragusea 430 den., Trbovlje 492.50—495, Vevče 125 den., Nar. šum. 30 bl., Piv. Sar. 160 den., Našice 1620 bl., Nar. milin. 20 den., Impex 45—52.50, Oceanica 180 den., Jad. plov. 420.

Belgrad. Narodna banka 8385—8400, 7% inv. pos. 82.50, agrari 51.50, vojna škoda 441—442.50, II. 413.50—414, III. 417—417.50.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 92.90, Wiener Bankverein 21.25, Creditanstalt 51.25, Escompteg. 171, Aussiger Chemische 227, Guttman 23, Aloine 35.60, Trboveljska 61.10, Kranj. ind. 30.80, Rima Murany 107.40.

Žito

Danes je pšenica na našem domačem žitnem trgu zopet poskočila za 2½—5 para. Skoro popoln pomanjkanje ponudb v pšenici boljše

Primo de Rivera (na levi), diktator Španije, je podal demisijo, katero je kralj Alfonz (na desni) sprejel in poveril sestavo nove vlade šefu svoje vojaške pisarne generalu Berengueriju, ki je izrazil nasprotnik Primo de Riveru.

Nova odkritja iz krščanskega Rima

Praznik sv. Boštjana so letos v Rimu praznovali z blagoslovitvijo muzeja, ki so ga zgradili v bližini temu svetniku posvečene bazilike nad katakombami, ki se imenujejo po slavnem mučeniku. Muzej so opremili s prvovrstnim arheološkim materialom, ki so ga našli pri zadnjem izkopavanju, ki se je vršilo pod vodstvom papežev komisije za cerkveno arheologijo.

Bazilika sv. Boštjana je že del časa pozorišče res znamenitih arheoloških najdb. Staro ustno izročilo, ki se je naslanjalo na metričen napis Damaza, velikega papeža katakomb, je vedno trdilo, da sta na tem kraju nekaj časa počivali trupli apostolov sv. Petra in Pavla, kazali so celo mesto tega začasnega groba v podzemskem podmolu, ki so ga imenovali »Platonio Apostolorum«. Ker pa je v teh tradicijah in obnovitvenih poizkusih vladala zmešnjava, je papeževa arheološka komisija leta 1914 sklenila začeti s sistematičnim izkopavanjem, da pridejo stvari do dna.

Uspeh je bil odličen in najdba ena bolj zanimiva kakor druga. Pred vsem so ugotovili, da je slavna »Platonio« nagrobni spomenik, ki je bil v V. stoletju postavljen na čast škofu in mučeniku Kvirinu. Istočasno so pa našli na najbolj zanimiv stavbi spomenik, kar jih je v Rimu v čast sv. apostolov. Pod cerkvijo sv. Boštjana so odkrili prvotno stransko steno grčica s poganskimi grobovi I. stoletja, ki so sijajno okrašeni in izobno ohranjeni, dalje vilo, več hiš in krščansko pokopališče. Največje presenečenje pa je nudilo odkritje tridlinija (jedilnica), kjer so se prvi kristjani zbirali k bratskim obedom. Njegovi zidovi so polni latinskih in grških napisov, ki izvirajo iz I. in II. stoletja. Ti napisi, ki jih je več sto, pričajo o gniljivem zaupanju do svetnikov: Peter in Pavel, imejta usmiljenje z menoj grešnikom; Peter in Pavel, prosita za me; Peter in Pavel, pomagajta mi itd. To je gotovo najboljši dokaz za to, da sta trupli sv. apostolov začasno počivali na tem mestu. Najbrže so v času najgrozovitejšega preganjanja kristjanov prenesli relikvije semkaj, da so jih tako obvarovali pred oskrumbo.

Zanimivo je, da se je teh raziskovanj udeleževal tudi msgr. Ahil Ratti, sedanji papež, ki je leta 1918, ko je bil zadnje leto prefekt vatičanske knjižnice, izročil papeževi akademiji za arheološki spomenico z velikim številom starih tekstov o baziliki in grobnici sv. Boštjana iz renesančne dobe.

Najnovejša odkritja se nanašajo na kor, ki obdaja glavni oltar. Nemogoče je s kratkimi besedami natančno opisati te bogate zaklade. Stene so od vrha do tal pokrite s poganskimi in krščanskimi napisi v latinskem in grškem jeziku, ki omenjajo vse socialne razrede od

škofov, diakonov in devic do senatorjev, tribunov in bogatašev. Steklene omarice vsebujejo drobce kozarcev itd., dalje celo vrsto novcev iz cesarske dobe srednjega veka. Omenimo naj dalje napis mimika Vitala, ki je znan po rokopisu VII. stoletja v Leningradu. Od tega napisa so zopet našli znatne odlomke, dalje kos sarkofaga iz IV. stoletja, ki predstavlja sv. Devico z Jezusom; poleg je podoba, ki naj bi mogoče predstavljala pastirja, v kateri pa lahko spoznamo tudi sv. Jožefa (to bi bila tedaj najstarejša slika Jezusovega rednika); končno krasen sarkofag s podobo Jezusa, obdanega od njegovih apostolov, med njimi tudi Pavel.

V prizemlju te galerije lahko občudujemo ostanke rimskih hiš, na katerih je bila sezidana cerkev. Na teh so sijajne freske, čijih ena predstavlja tudi življenje in vrvenje v rimskem pristanišču.

Ko bodo preiskali tla pod baziliko, bodo prekopali tudi okolico, kjer bodo gotovo našli nič manj dragocen material.

Lep sodnik

V nizu obtožb, ki so bile dvignjene proti znanemu ameriškemu sodniku Vitaleju radi njegovih tajnih zvez z roparji in morilci, je značilen njegov odnošaj do nekega tatu, katerega je oprostil krivde, čeprav je ta tatvino priznal in tudi priče potrdile, da je v resnici tat. Policijski komisar Whalen, kateremu je poverjena Vitalejeva afeta, je zbral vse dokumente, ki se nanašajo na ta slučaj in stavlja Vitalejeve odnošaje do tega tatu v čudno luč. Neki Fawcett je vlomil pri nekem trgovcu in mu odnesel 80 dolarjev. Pred sodiščem je priznal svoj zločin in tudi priče so se, kakor smo že rekli, izjavile proti njemu. Toda vseeno ga je Vitale oprostil kazni, samo naložil mu je, da vrne trgovcu onih 80 dolarjev. Vitalejevo ravnanje v tem slučaju se da razjasniti edino s tem, da je bil Fawcett član bande, s katero je bil Vitale v dobrih odnošajih.

Ugotovilo se je dalje tudi, da je imel Vitale dobre zveze z Jack Diamondom, ki je obtožen, da je sokrivce umora znanega milijonarja in voditelja banditov Rothsteina in ki je radi tega pobegnil.

Diamonda so večkrat videli v družbi z Vitalejem in s »kraljem artičok« Terranovo, ki je tudi zaprt radi Vitalejeve afere. Po vsem izgleda, da je Vitale posredni soudeleženec pri umoru Rothsteina, ki je bil vodja neke nasprotno tolpe. Policijski komisar Whalen upa, da se mu bo posrečilo dokazati, da je Vitale imel zveze v Diamondom tudi po njegovem begu.

12.372 izpreobrnitev na Angleškem

»Catholic Directory« za leto 1930 poroča, da je leta 1928 na Angleškem in v Walesu prestopilo 12.372 oseb v katoliško cerkev, 307 več kakor prejšnje leto. Na vseh poljih, pri duhovščini, šolah, cerkvah, kapelah, krstih in porokah je zaznamovati napredek. Število katoliškega prebivalstva na Angleškem in v Walesu je znašalo 2.156.146. Število duhovščine je naraslo za 39 in znaša 4349, med njimi je 2759 svetnih duhovnikov. Otvorjenih je bilo 22 novih javnih cerkva in kapel. Sedaj imajo angleški katoličani 2205 cerkva in kapel. S petimi novootvorjenimi srednjimi šolami je poskočilo njihovo število na 501. Skupno število osnovnih šol se je s 57 novootvorjenimi zvišalo na 1331. Učencev je na srednjih šolah 53 tisoč 897, na osnovnih šolah pa 374.169. Število otroških krstov je znašalo 66.347 napram 65 tisoč 176 v prejšnjem letu. Število porok je naraslo od 21.500 na 22.089.

Tragična smrt učenjaka

Praske javnost je nenavadno razburila tragična smrt profesorja I. Vlčka, zgodovinarja slovanske in češke literature Karlove univerze v Pragi. Profesor Vlček se je na svoj 70. rojstni dan sprehajal po Heroldovem parku. Nenadoma mu je postalo slabo, sedel je na neko klopi in ni mogel več vstati. Poklicali so rešilno postajo, ki je prepeljala profesorja Vlčka v bolnišnico. Toda med prevozom je umrl. Češkoslovaški listi so morali mesto že pripravljenih člankov o njegovem jubileju objaviti osmrtnico. — Profesor Vlček je napisal zgodovino slovaške literature, zgodovino češke literature in mnogo znanstvenih del o književnosti, zlasti o slovanski. Dela profesorja Vlčka se odlikujejo po bogati snovi in po čistemu jeziku in slogu.

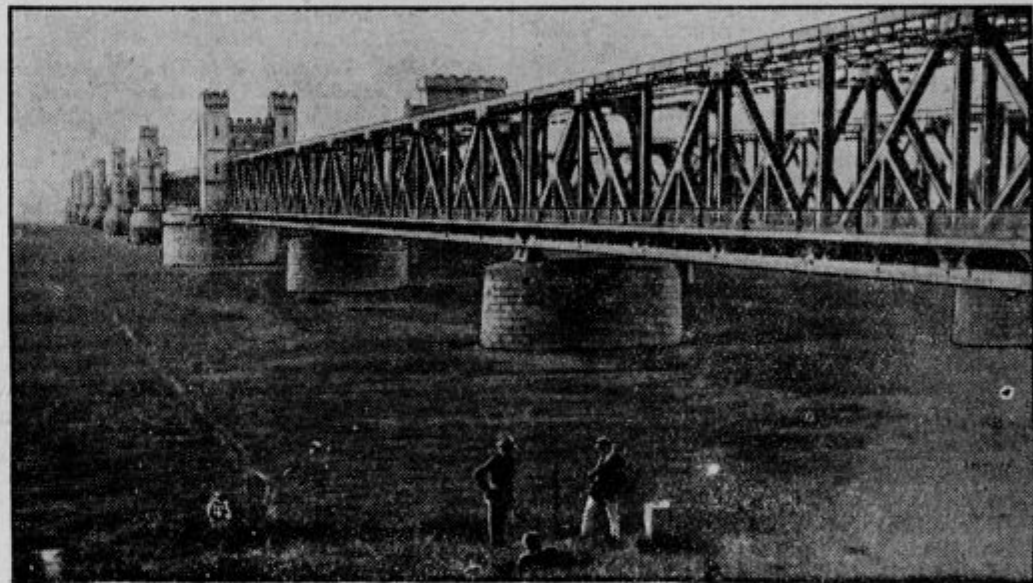
Grof Manired Gravina, komisar Društva narodov za Gdansk.

spomine Mr. Brace-u, ki jima je ponudil 700 tisoč frankov. In tako se je maščevala nad »tigrom« njegova prevelika zvižanost in Mr. Brace se ima samo njej zahvaliti, da bo napravil sijajen dobiček.

Shawovi lasje

Neki dijak na živinozdravniški visoki šoli v Birminghamu je dobil v dar lase pesnika Bernarda Shaw, svilenomehak, bel šop las. Sprejel je to redkost in jo shranil v svoj album. Lasje so po vsem sodeč napravili velik ovinek. Dijakov prijatelj je bil znan z nekim gospodom, ta je bil pa prijatelj Bernarda Shawa, ki mu je dal lase v spomin.

Dijak se je seznanil z neko deklico, ki je bila popolna lepota. Imela je samo to napako, da je tudi ona posedovala šop las od Bernarda Shawa. Tudi vse njene prijateljice so imele Shawove lase. In če je popraševal, odkod jih imajo, so izvirale vedno od istega gospoda.

Veliki železni most čez Vislo pri Tczewu bodo podrl, da spremene prometne zveze po vidikih poljske strategije.

Kako je »tiger« nasedel radi svoje lokavosti

Borba za Clemenceau-jeve spomine.

Te dni bodo izšli v New-Yorku v založbi Mr. Harcourt Bracea Clemenceau-jevi spomini. Mr. Brace je zelo ponosen na svojo pravico založništva. Pravzaprav pa se ima zanj zaahvaliti le preveliki lokavosti starega »tigra«. Njegov tekmelec Mr. Boni je že preje zvedel za spomine velikega francoskega državnika in se je takoj odločil, da se odpelje s parnikom v Evropo in da se tam osebno pogaja s »tigrom« glede izdaje njegovih spominov.

Mr. Boni je bil zelo vesel, ko je iz ust samega Clemenceau-a zvedel, da so spomini že gotovi in da se on že pogaja z nekim francoskim založnikom, da mu odkupi pravico založništva za 20.000 frankov. Mr. Boni je bil ves vesel. Tako konkurenco je bilo pač lahko potolči. Brez nadaljnega pomišljanja je ponudil za spomine 500.000 frankov. »Tiger« je bil seveda zelo vesel, da je tako dobro prodal svoje spomine. Sklenila sta kupčijo, toda podpis sta morala odložiti za en dan, ker Mr. Boni ni imel pri sebi čekovne knjižice.

Ko je naslednjega dne prišel Mr. Boni zopet k Clemenceau-u, je našel tam nekega odvetnika, ki je »tigru« v imenu neke ameriško-francoske družbe ponujal za spomine 600.000 frankov. Mr. Boni-ju ni preostalo drugega, kakor da ponudi 700.000 frankov. »Tiger« je bil s tem zadovoljen, toda podpis pogodbe je odložil za en dan, češ, da mora obvestiti dotično ameriško-francosko družbo. In sedaj se je začela ljuta tekma, ki je prišla tako daleč, da so konkurenti ponujali Clemenceau-u za spomine poldrugi milijon frankov. Končno se je Mr. Boni odločil, da se obrne na dotično družbo, če bi se mogli na kak način pogoditi glede založniške pravice. Dobil je odgovor, ki se ga je najmanj nadejal: »Nikdar nismo reflektirali na Clemenceau-jeve spomine.« Mr. Boni je sedaj vedel, da je skoro nasedel »tigru« lokavosti, ki se sploh ni pogajal s to družbo, ampak je hotel od Mr. Boni-ja dobiti čim večjo vsoto. To ga je tako razjezilo, da je takoj zapustil Pariz. Stari »Tiger« in namišljeni advokat sta pa težko vzdihnili za izgubljenim milijonom. Ni jima preostalo drugega, kakor da prepustita

ki je imel prijatelja, ki je bil zopet znan z Bernardom Shawom. Potemtakem bi si moral Bernard Shaw ostriči vse svoje lase.

Dijaku se je radodarnost pesnikova zdela čudna. Prišel je zadevo preiskovati. Ker je imel mikroskop, s katerim lahko vse mogoče preiščeš, je vzel iz albuma lase, jih dal pod mikroskop ter je z lahkoto ugotovil, da so res lasje. Z lahkoto je pa tudi ugotovil, da niso nikdar krasili človeške glave. Bili so lasje od psa. Dijak si je preskrbel vse Shawove lase svojih znancev. Prepustili so mu jih proti častni besedi, da jih bo vrnil. Zakaj vsi so bili priprani, da so lasje pravi. Mikroskopična preiskava je pa dognala, da so vsi lasje od psa. Kmalu so našli sleparja. Bil je neki gospod, čigar pes je imel dolgo, belo-svilnato dlako.

Smešnice

Profesor je sedel poglavljen v delo, ko pridrvi v sobo njegova žena.

»Za božjo voljo!« je vzklila, »Vilko je razlil črnilo po novem namiznem prtju. Kaj naj storim?«

»Piši zaenkrat s svinčnikom!« je odgovoril profesor.

Stara mati: »Ko sem bila mlada, so ljudje hranili denar v nogavicah.«

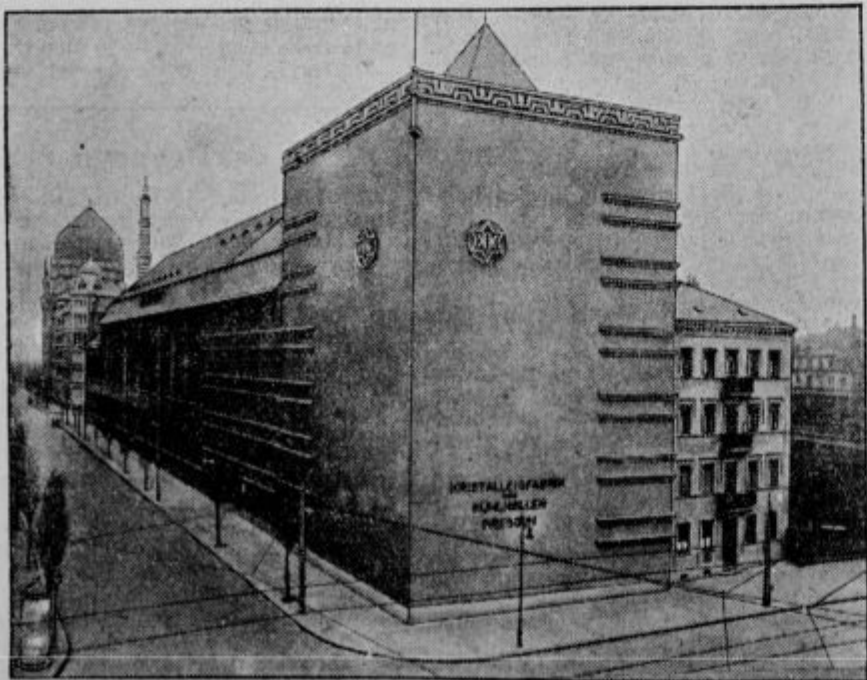
Vnučinka: »Ali stara mama, ravno tam, kjer vsakdo lahko vidi.«

»Slišite, tale strupena kača pa ni dolga štiri metre, kakor je napisano na lepakih.«

»Tu imate meter, pa jo zmerite...«

»Sedaj se bom pa vsedel in celo uro ne bom vstal.«

Sedemnadropna stavba brez oken je hladilnica tovarne za led v Dresdenu.

Ivan Pregelj: Peter Markovič

(Zgodovinska povest. Mohorjeva knjižnica 27. Družba sv. Mohorja, 1929.)

Povest je izhajala lani v »Mlaniki« in je imela navdušenih čitateljev dovolj. V knjižni obliki jih bo imela nemara še več, kajti pestro in napeto dejanje, v tisti lepi, izravnan mešanici misli, slike, živga prizora in sočne govorice, ki je Pregelj last in dika, je »Peter Markovič« kakor drugi njegovi zgodovinski spisi kaj mikavno čtivo.

Čeprav je slovenska romantika priseljenka iz Škotske in je njen praded Walter Scott; čeprav je tudi v teku svojega čudovitega razcveta in dozoritve na naših tleh ohranila bistvena tehniška načela neizpremenjena vse do najnovejšega časa — eno je v nji visoko vredno in neprecenljivo dobro: prepojena je s pestrnim našim duhom, lice ji je slovensko od krasnega čelnega pogleda pa do zadnje bradavice. Jurčič je dahnul vanjo — vse prej kot romantik po notranjem poklicu — resnično in življenjsko slovensko dušo, ki jo je romantičar par excellence Ivan Tavčar z obema svojima domišljijama polnila rokama objel in v visoko umetnost spravil... Prav njima naslednik pa je Pregelj.

(Zares, posebne razprave vreden bi bil rodovnik romantiške veje našega slovstva...)

Dolga in znamenita je vrsta Pregeljevih zgodovinskih in — nolens volens — romantičnih povesti. Najmlajša, »Peter Markovič«, pa nam predstavlja nekako sintezo vseh elementov njegove zgodovinske povesti, nekak register vseh novih, ki jih je ta izvrstni pisatelj vnesel v naše slovstvo. — Tu najdeš istrskega plovana in njegov značaj, ki je pri vsej zgornosti in blebetavosti ljubezniv, nad vse dober, a tudi po svoje trd in odsekan, kakor krasni kamen, oster kakor istrska burja — in blizu hrvaško-laska Reka. Najdeš plemiča in šolarja in blagih učiteljev krasno vrsto, ljubljansko mesto in vipavskega šaplo, najdeš nežno, v skrivnost svoje ljubezni skrito dekle (Pregelj ima vselej to deklco, katere vno preveva rahlo vso povest, a ni nikjer otipljiva, živa, vidna, kakor v noči skrita zarja) — Katarino. In srečaš zločin, kazen, pokoro in odpustanje — zločin in kazen — izdajstvo — brez pokore in odpustanja... In še tisto vojko, ki jo poznamo iz Muznika, pa soldaško življenje, v katero se — nolens volens — izteče, kakor za neko kuliso, poteček dejanja, da

zaalutis reko in v komaj vidni daljavi brezbrežnost morja...

Tudi ne manjka značilni »Pulver und Blei«: Amen in Bog. Ne manjka se tistih pisem, ki jih čitaš s slastjo, pa šaljivega, porednega medgovora, spretno in resni potek dejanja vpletenega.

Vse bolj jasno je zarisa v tej povesti Pregelj meje ljubljene slovenske zemlje; — lokalna barva, ki je z njo doslej bil preplešan vsak njegov zgodovinski roman, je odstopila v prid neki večji obsežnosti; in naposled — izrazni zaklad se je poglobil, v skrivnost prvida in smrti tipa vse pogumneje, vse bolj človeško, manj kronično kakor doslej.

A Peter Markovič? Markovič Senjan, ki si je ljubljano in Snedčevo Katarino priboril, je v Pregeljevem svetu nov pojav, dasi tudi njemu ne manjka že znanih potez. Peter Markovič, ki je ubil zapeljivca svoje sestre, se šolal pod tujim imenom v Ljubljani pri jezusovcih, izdan, nato odšel ter na Dunaju za časa obleganja mesta po Kara Mustafi junako se ponašal in — po svojem zločinu osivel — na Dunaju pa od izdaškega strela oslepel — naposled že na zemlji zaslužen plačilo v ljubljani Katarini prejel — ta Peter Markovič je zares nova podoba v spisku Pregeljevih junakov. Lahko bi ga označili za junaka pokore in kesanja — in tu se kaže razlika med njim in drugimi Pregeljevimi junaki, ki so iz nekega lastnega nagnjenja zaprti sami vase; polni odpovedi in polni daljnega, neuslišane kopnenja. Peter Markovič ima temelj za svojo odločnost, za svojo zamisljenost vase v mladostnem zločinu. — Čeprav Markovič ni naslikan tako živo in nepogubno kakor n. pr. Peter Pavel Glavar ali Muznik, pomeni vendar v Pregeljevem delu važen korak naprej: k duševoljni utemeljitvi značilnih posebnosti človeka, njegovega dejanja in nehanja.

Nad vse zgleden pa je Pregeljev jezik: mojstrsko ga ima v oblasti in razveseljuje te s krasnimi tvorbami zlasti v gradnji stavka in v novem pondarku, ki ga daje izrazom. Pregeljeva slovenščina je posebno slasten užitek za vsakogar, ki ljubi naš jezik. Brusiti jo zna, da je veselje.

s. š.

Nova literatura, revija naškrajnjega levitarstva, je svojo januarsko številko 1930 posvetila vprašanju mladine in prinaša tozadevno s stališča propagande svojih idej gotovo prvovrstne slike (n. pr.: Pitomac u popravišištu). Skica o deški poboljševalnici od Neukrantza odkriva izrabljanje otroškega dela v nemških poboljševalnicah, ni pa prav, da avtor te zlorabe in napake, ki vodijo čisto v moralno in socialno propast, zvrta na cerkev. Mogoče misli na protestantske karitativne ustanove, toda, kar se katoliške charitas tiče, je njena vzgojna močrost in ljubezen tako preizkušena, da je le obžalovati, da ji je danes skrb za mladino povečini odvzeta. — Neki Dragin poteguje ostro črto med »buržoazno« moderno in moderno, kakor jo zamišljajo »N. L.«: Buržoazna moderna se razvija v mističnem, kosmičnem poeziju, antiracionalizem in antikomunističnost, levitariji pa hočejo smisel za konkretnost, za dejstva, za vsakdanost v fabriki, pri mašini, na ulici, v živi sintezi dialektike (marksistične namreč). Kakor vidimo, so to materialistični ideali sodobne Rusije in drugega miš — D. Mihajlovič ima zanimivo študijo o boleznih in propadanju ter izumiranju otrok radi preozgodnega dela. Med pomočniki, ki morajo veliko prestajati ali pa nositi težka bremena, se razvija tako zvani »pes valguse«, huda bolezen v stopalih, ki jo primerjajo v njenih strašnih posledicah s tuberkulozo in sifilo. — Dr. Bracken se zavzema za popolno odpravo ocen v šoli, ki da so nepedagoške. — »Razgovor sa decem« je strupen in plitev, kakor so navajeni pisati boljševiski brezverski propagandisti, dočim sledeča ocena znane Lindseyeve knjige po pravici šiba, da Amerikanec ne upošteva zlih posledic dela otrok in stanovanske mizerije za duševni razvoj mladine. — Antireligiozna čisto ateistična tendenca Nove literature rezko odbija.

Českoslovaško religiozno tvorstvo je zelo bogato. Mogoče noben narod v Evropi nima toliko in tako globokih umetniških proizvodov v tem oziru. Opozorjamo topot zopet na prvovrstne češke religiozne revije v katoliškem duhu: »Akordie« in »Na hlučinu«. Revija »Na hlučinu« daje pregled vse sodobne duhovne literature in se naroča v Olomucu, Slovenská 14 (25 Kč), »Akordome« pa daje petat Jaroslav Durych in Josip Dostál. Prva številka letošnjega letnika n. pr. ima sledečo vsebino: Balmont: S Bohem — Durych: Božetichův křtít — Dostál: Josip Förster — Zegadłowicz: Růž — Brailto: Chvála teologie — Rosette: Křtítá tápadu — Belloc: Robespierre — Mercier: Noc, pramen zjevení — Chesterton: Lord Byron — Brailto: Giovanni Colombini. (Letna naročnina 28 Kč.) — Kakor se vidi, res izbor najboljšega iz vseh narodov.

O slikarju Frideriku Benkoviču (1677—1753), o katerem je priobčil v našem listu zanimive podatke gospod dr. Benkovič, advokat v Ljubljani, trdi gospod dr. V. Mašič v zagrebških »Novosti« od 29. januarja t. l., da je po njegovem mnenju moral biti po rodu iz Gorice, oziroma Istre, ne pa Dalmacije, kakor domneva g. dr. Benkovič.

Nobile je napisal knjigo o svoji ekspediciji z »Italijo« na severni tečaj. Izšla je zdaj tudi v nemškem prevodu v založbi »Union« v Berlinu na 383 straneh s 48 podobami in 2 kartama (Im Luftschiff zum Nordpol, 9 M). Skupaj z Behouneko knjigo »Sedem tednov na ledu« in knjigo »S. O. S. na Arktiku« od profesorja S-mojlova pomeni to delo opravilno generala, kateremu se je očitata strahopetnost in nezvestoba napram tovarišem. Naj bo stvar taka ali drugačna, knjiga je v arktični literaturi važna.

Gothaisches Jahrbuch für Diplomatie, Verwaltung und Wirtschaft 1930 je izšel pri Justus Perthesu v Gothi. Važen za podtke političnega, upravnega in gospodarskega življenja sodobnega sveta.

»Veziljac«, mesečnik za žensko ročno delo, je začel izhajati v založbi hrvatskega ženskega mesečnika »Ženski list« v Zagrebu. Potreba po takem pripomočku za domače vezenje najraznovrstnejših je gotova. Naročnina na »Veziljac« znaša četrtletno 30 Din; Zagreb, Samostanska ulica 2-I.

Ljubljansko gledališče

Drama

Začetek ob osmih zvečer.

Četrtek, 30. januarja: »Naš gospod župnik«. C. Petek, 31. januarja: »Cvrček za pečjo«. Red E. Sobota, 1. februarja: »Utopljenec«. 25. predstava. Izven.

Opera

Začetek ob pol osmih zvečer.

Četrtek, 30. januarja: »Ernani«. Red A. Petek, 31. januarja: Zaprto (generalka). Sobota, 1. februarja: »Hasanaginca«. Premijera. Izven.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 30. januarja: Zaprto. Petek, 31. januarja: Zaprto. Sobota, 1. februarja: Ob 20: »Netopir«. Premijera. Ab. B. Nedelja, 2. februarja: Ob 15: »Grudica«. Kuponi. Ob 20: »Netopir«.

Film v Turčiji

Če prideš v Eski Šehir — med Angoro in Stambulom leži ta kraj — vidiš tam nizke velblodje hleve. Zanimajo te, uprav radi tega, ker so prazni, ker ne najdeš živali v njih. In glej — to so filmski ateljeji Turčije.

V teh primitivnih ateljejih se producirajo filmi, ki ne pridejo preko meja turške države, kvečemu v kako muslimansko pokrajino še. O kakih filmskih tehnikah seveda nobenega govora. Človek se čudi, kako je danes še možno delati s takimi primitivnimi sredstvi. Razen par električnih naprav ne spominja ničesar na evropske ateljeje. Dobis v Turčiji operaterje, ki pa so seveda brez vsake šole. Dobis tudi arhitekta, režiserja, igralce, ne najdeš pa filmskih manuskriptov in ne pisateljev, ki bi znali pisati snovi, pripravne za snemanje.

In tako najdemo danes v Turčiji kuriozum, da se filmajo nemške pravljice. Imamo turški film »Pepelka« in »Janezek in Metka«. Zanimivo je, da se ni našla nobena turška igralka, ki bi hotela igrati čarovaico, tako da je to vlogo moral igrati možki.

Med filmskim svetom dokaj znani turški igralec Moušin je režiral svojčes film, v katerem igra sam glavno vlogo. Ze naslov »Goreča srca« je za naše pojme smešen, še mnogo bolj seveda vsebina. Baje je film tako nacionalno turško pobarvan, da ga je Egipt odklonil. Film je raditega finančno propadel v nemalo škodo produkejske firme. Radi tega so se spravili na »moderni« film z moralno tendenco. Film z naslovom »Cahabe« je imel približno sledečo vsebino:

Inozemska vlačuga pride v Stambul. Sestane se z mladim študentom, ki se strastno zaljubi vanjo. Dan za dnem posedaja jo po pivnicah, študije naravno pri tem zanemarija. Toda ona je bolna. Strašni prizori. Obup. Konec: študent skoči v Bospor — Stokrat premeta stvar. A interesantna je ta zadeva radi tega, ker je ta film v Turčiji dovoljen tudi mladini, kar je za naš evropski okus nepojmljivo. Oblast je motivirala, da je film v sva-rilnem opomin mladini. Pač pa je bila kupčija s filmom dobra. Za kulisami pa so baje bile težkoče. Ni bilo mogoče dobiti turške igralke, ki bi hotela igrati vlačugo. Tako je vlogo morala prevzeti neka romunska igralka, ki je slučajno gostovala v Stambulu.

Županstvo občine Moste pri Ljubljani

razpisuje napravo kanalizacije iz Vodmata in Sela v Ljubljano. Načrti za delo so na vpogled v občinski pisarni med uradnimi urami, kjer se dobe tudi potrebni osnutki proračuna.

Ponudbe je vlagati do vključno 3. februarja 1930 na goreni naslov.

Občina Moste si pridrži pravico od-daje dela ne glede na višino ponudbe.

Mag. št. 2202/30 — Ref. III.

RAZGLAS

Pozor, trgovci in obrtniki!

Mestni magistrat v Ljubljani poziva na podstavi člena 18. zakona o merah, Uradni list 252/70 iz leta 1928. vse v Ljubljani bivaajoče obrtnike, ki se bavijo z izdelovanjem meril in merilnih priprav (t. j. z izdelovanjem in popravljanjem tehnic, uteži, tekočinskih mer itd.), da prijavijo svojo obrt

kontroli mer in dragocen. kovin

v Ljubljani, Pred Prulami 17, ter temu uradu naznanijo tudi kraj, kjer je delavnica ali lokal, v katerem se merila prodajajo.

Enako poziva mestni magistrat one v mestu bivaajoče trgovce, ki prodajajo merila in merilne priprave (krčmarske steklenice), da istotako prijavijo svojo obrt in lokal kontroli mer.

Prijave naj' bodo kolkovane s taks. znamko po 5 Din in opremljene z overljenimi prepisi obrtnih listov.

Zadnji rok za prijavo je 5. februar 1930; zamudniki bodo kaznovani v smislu člena 36. zakona o merah z globo od 30 do 500 Din.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 20. januarja 1930.

»Ljudska knjižnica« in založništvo Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 27. zvezek: Prejeli, OIROCI SOLNCA 24 Din, zvezek: Hagard, KLEOPATRA 1 Din, zvezek: Savinsek, IZPOD GOLICE 30 Din, zvezek: Dayle, 30 zvezek: Sinkiewicz, NA POLJU SLAVE 28 Din, zvezek: Reinmichl, ZAGORSKI ZVO, IZGUBLJENI SVET 24 Din, zvezek: NOVI, in dr. Slavič, NA SINAJ.

Pierre L' Ermitte:

Žena z odprtimi očmi

»Oh, čim stopiva na ulico... Na trgu Clichy jih je, kolikor jih hočete... Lahko rečem tudi vratarju, naj pošlje ponj.«

»Glej, glej, kako si že dobro poučena!«

»O, izvrstno, kajne? Koliko sem se naučila v štiri in dvajsetih urah!«

Vse se je točno ujemalo in nekaj minut pozneje sta se teta in Rolanda peljali proti bližnji veliki vele-trgovini.

Tedaj šele se je teta Cecilija popolnoma zavedla. Bilo je deset dopoldne.

Pod mlačnim oktoberskim solncem se je Pariz že dramil, ne da bi bila še gneča.

Toalete so zbujale pozornost tete Cecilije, ki je imela posebno veselje do stvari, radi katerih se mora zgrazati... oh, pač mala hibica med njenimi čednostmi.

Kratka krila, svetle nogavice, mali moderni šolenčki, pristrizeni lasje, izložbe trgovin, mimo drveči avto ognjegascv, mestni stražniki z belimi patčicami, prečnice, ulice in prepovedani smeri... dijaška povorka... ogromen avto, ki je bil natrpan z Amerikanci in Angleži — vse to so bile stvari, ki so veselile teto Cecilijo.

»Kako lepo!... Pestro!... Živahno!...«

Nekje v najglobljem kotičku se zopet zbujala v nji skušnjava, da bi se malce navžila tega življenja... da bi vzdrgotala v tem drgetu... da bi si ogledala

vsak dan košček vsega tega... Ah, teta Cecilija! Teta Cecilija!... Pozor!... Spet se te polašča hudobec in s seboj ima še bolj premetene pomagače...

»Če misliš, da te ne bo preveč utrudilo, Rolanda, se bova nekoliko sprehodili po boulevardih...«

»Hotela sem Vas povesti v boulevardni gozdič...«

»Ah, veš kaj, pustiva rajši gozdič pri miru. Komaj ga imava za seboj, pa naj greva spet noter?«

Boulognski gozdič in pa gozdič la Chaise — kakšna razlika naj bi bila neki med njima?«

»Kakor želite, tetka... Zase imam eno samo željo! ta je, da bi Vas videla srečno...«

»Veruj mi, danes sem popolnoma srečna...«

»Glejte, že sva dospeli...«

»Že?...«

Zares se je voz ustavil pred razkošno prodajalno, polno novotarj. Prav tedaj so jahali po ulici pariški stražniki. Teta Cecilija je stala kakor ukopana in občudovala blestečo konjenico. Rolanda je medtem plačala voznika, voz je odšel... in teta Cecilija je še vedno vsa prevzeta občudovala jahaje.

»To ti je pa vendar-le nekaj drugega kot pomorščaki in Herbaudière!«

»Tetka, kdo bi primerjal...«

»Seveda, seveda... Toda usnjene hlače, poglej, kakršne imajo, veljajo gotovo pol premoženja!«

»Tega ne vem...«

Teta Cecilija se oddahne:

»Veseli me, da sem videla te jezdece...«

Nato vstopita skozi glavni vhod; vratar v bogati livreji jima spoštljivo odpre vrata.

»Tukaj naju prijazneje sprejemajo nego pri Maudejevih!«

Ivan Pregelj: Izbrani spisi

Založba

Jugoslovanske knjižarne

izdaja v izredno okusni opremi izbrane spise Ivana Preglja, prvega med živimi slovenskimi pripovedniki. Njegove zgodbe, ki dihaajo posebnost naših krajev in izžarevajo moč kremenitega značaja, imajo svoj vir in svoj iztok v globoki vernosti, v ljubezni do Boga, do sočloveka, do družine, do domovine. Neprecenljive zaklade iz neizčrpnega bogastva življenja je zbral Pregelj v krasne vzore, ki jih postavljajo pred te, čitatelj: zabavno pripovedujoč Ti mikavne povesti, uči Te najvišje modrosti življenja. Visoka je vrednost njegovih spisov zate, čitatelj: pridno segaj po njih, nahrani se boš in obogatel za vse življenje ob tem modrem učitelju.

Ajdova moka Din 4'—

Polenta, zdrob 3'—

Koruzna čink. moka 2'75

Pšenična jednotna moka 3'20

Razpisišam vsako msožino od 25 kg naprej.

Pavel Sedej, umetni mlir.

Javornik, Gorenjsko.

za izdelavo ajdovih in koruznih

OBJAVA!

Obveščamo, da gospod

Josip Jazbec

ni več v naši službi, ter da ne priznamo nobenega plačila izvršenega za naš račun v njegove roke.

KREDITNA ZADRUGA

detajltnih trgovcev

v LJUBLJANI r. z. z o. z.

Cigaletova ulica štey. 1

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Mesarski pomočnik

z večletno prakso išče službe. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1169.

Šofer

ki bi opravljal tudi vrtnarska dela, išče službe. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1156.

Trgov. poslovodja

z 10 letno prakso želi namestitve kot POTNIK pri neki dobri tvrdki. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1153.

Organist

z mnogoletno prakso ter izkušeni zadržni poslovodja išče službe. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1151.

Službodobne

Strojnič

dober in zanesljiv se išče. Prednost imajo oni, ki so že bili v usnjarski tovarni. — Naslov pove oglasni oddelček pod št. 1062.

Vajenca

za pekovo obrt takoj sprejemem z vso oskrbo v hiši. Več po dogovoru. — Pekarna Viktor Rossner, Braslovče.

Učenca

iz krščanske hiše, s primerno izobrazbo, sprejme takoj Anton Slanc, trgovina, Griblje, p. Gradac, Belokrajina.

Organist

zraven rokodelac, dobi takoj službo. Ponudbe: župni ured, Vinagora, pošta Detinč, Hrvatsko.

Učenca

zdravega, močnega, poštenih in dobro stoječih kmetijskih staršev — se sprejme s hrano in stanovanjem v trgovino mešanega blaga v mestu na deželi. Pogoji: dober računar in marljiv. Pisma na upravnništvo tega lista pod št. 1107.

Samostoj. kuharico

pošteno in snažno sprejme boljša rodbina dveh oseb. — Naslov pod »Kuharica« št. 1150 upravi »Slovenca«.

Sobarica

z dobrimi spričevali, perfektna in likanju, zmorna nemškega jezika, dobi službo. — Prijaviti se je ovisno ali osebno pri Gustavu Stiger, Celje.

Stanovanja

Stanovanje

sobo s kuhinjo iščeta dve solidni osebi v bližini Sv. Jakoba. — Ponudbe pod »Mirna« upravi »Slov.«

Stanovanje

tri in dvesobno s pritliklinami, ter prostorna soba s številnim se odda za maj (Sentiakob. okraj). — Takošnje ponudbe pod »Mirna stranka« na ogl. oddelček »Slovenca«.

Pouk

Šoferska šola

obl. konces. I. Gaberščik, bivši komisar za šoferske izpite v Ljubljani, Bleiweisova cesta 52. — Prihodnji redni tečaj prične 1. februarja.

Vnajem

Gostilna

se odda v najem, dobro ideoča, zakonskemu paru brez otrok v Ljubljani. Potrebna je majhna kavčija. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1164.

Posredstva

Stroj. čevlj. delavnica

s stanovanjem v isti hiši, pripravno tudi za dve družini, se proda. — Kubička — Maribor, Vrtna 8.

Vi hočete zidati?

Načrti, proračuni in nasveti najceneje. Ponudbe pod »Inženjer arhitekt« št. 1118 upravi »Slov.«

Obrtna hiša

v industriji, trgu Guštanj, pri glavni cesti in centru, se proda. Pripravnica za vsakega obrtnika. Natančnejše pri posredniku Leop. Čič, Guštanj.

Večja nova stavba okrog 300 m² zazidane ploskve in z vrtom, se proda na lepem in ugodnem prostoru v mestu v Ljubljani. — Vprašati v Realitetni pisarni, Ljubljana, Salendrova 6.

Kupimo

Oglje in trame

vsako količino — kupuje stalno tvrdka Škrbec & Bartol, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6.

Stroj

za sek. podplatov, opetnikov itd. (Stanmaschine) — kupim. — Ponudbe poslati na Brata Naglič, Ziri.

Pisalni stroj

dobro ohranjen, kupim. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 1135.

20% bone

kupi Franc Uran, Ljubljana, Dunajska cesta 46. Telef. 2820.

Vsakovrstno

zlato kupuje po najvišjih cenah. CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Glasba

Klavirje

in pianine prodaja, izposiže, popravlja in čisto uglašuje najceneje — tudi na obroke — tovarna klavirjev WARBINEK — Ljubljana, Gregorčičeva 5, Rimska cesta 2.

Klavir

dobro ohranjen, kratak, ceno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 999.

Bukove praže

železniške, kupi v vsaki količini — in tudi bukov stoječ gozd za praže — Ivan Usenik, Borštnikov trg, Ljubljana.

20% bone

kupi Anton Fustin, tovarna Vojnovič & Cie., Glince XVII/8.

Razno

Zoper slabokrvnost

slabo prebavo, pomanjkanje teka in oslabelost vsake vrste naročite tri steklenice Hočvarjeve aromatične železnate tinkture po 20 Din steklenica. Razpošilja samo: Lekarna pri »Angelju Varhu« na Vrhniki št. 23. Drugod se ne dobi!

Obrt

Pozor!

Izvršujem strojno ondulacijo za dame in gospode z najnovejšim aparatom, ki ne škoduje lasem in ne peče v glavo. Za prednost nižanje cene. — I. Polanc, frizer, Kopitarjeva ulica 1.

Črno, sladko

dalmatinsko

vino

ima delikatesna trgovina

Buzzolini

Lingarjeva ulica.

IVORNIKA

STAMPILJE

I. SOKLI

MARIBOR

Aleksandrova cesta

Mlinarji!

proso, ajda in tečme, kupite najceneje pri A. VOLK, LJUBLJANA, večetrgovina blata in moka Resljeva cesta 24.

Prevzeli smo tovarniško zalogo

ITA - klobukov

in poskrbeli smo, da moremo to najbolj znano nuditi po izredno nizki ceni.

ITA trdi črni klobuk

Din 250 —

ITA mehki klobuk

z ravnim krajem brez roba v vseh modernih barvah

Din 220 —

ITA mehki klobuk

iz najfinejših zajčje dlake

Din 290 —

Dobr. lič-klobuki

v raznih modernih barvah in oblikah počeni od

Din 78 —

Postrežba po pošti z jamstvom: ako klobuk ne uga-

ja, vrnemo denar. Oddelek za moško modo.

pritičje

Kastner i Öhler

ZAGREB

OBLAČILA

vseh vrst za vsako priliko

izredno ceno

I. MACEK - LJUBLJANA - Aleksandrova 12

Prodamo

Puhasto perje

kg po 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čist beli pub kg po 300 Din. — L. Brozovič, Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilna perja.

Dva parna kotla

kompletne, bakrene cevi, železne kandelabre, motor 8 HP, sidra, prodaja Franc Stupica, železnina, Ljubljana.

Baraka

stanovanjska, za prestativiti, se ugodno proda na Kodeljevem pri Ljubljani, Slomškova 17.

Pletil. stroje švedske

krožne, ima zastopstvo Tehna, Ljubljana, Mestni trg 25, I. nadstr. — Iščemo povsod zastopnike.

Pisalne stroje švedske

ima zastopstvo Tehna, Mestni trg 25/L. — Iščemo povsod zastopnike. pod št. 839.

Prodaj za 5200 Din

popolnoma novo, masivno, politirano češnjevo spalnico. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 1122.

Inserati

v »Slovencu«

imajo največji uspeh.

DIREKCIJA DRŽAVNEGA RUDNIKA VELENJE razpisuje na dan 10. marca 1930 drugo licitacijo za

zgraditev rekuperatoria

pri destilacijski peči Direkcije državnega rudnika Velenje. Pogoji se na zahtevo dobe pri podpisani. Iz pisarne Direkcije državnega rudnika Velenje, št. 754/II.

LE ŠE KRATEK ČAS

bomo vnovčevali 20% kronske bone, požurite se, ako jih mislite oddati. Kupujemo ih po dnevni ceni.

MENJALNIGA REICHER & TURK -- Ljubljana Prešernova ulica 44 Štev. telefona 2598

Razglas

V konkurzni zadevi Josipa Lutarja, trgovca v Dolnji Lendavi je dovoljena s sklepom okrajnega sodišča v Dolnji Lendavi S 4/29/72 prodaja: 1. večje zaloge manufakturnega blaga, 2. trgovske opreme in 3. terjatev, glede vsake skupine en bloc potom ofertalne licitacije.

Prodaja se bo vršila v četrtek, dne 6. februarja 1930 dopoldne ob 10 v trgovskem lokalu v Dolnji Lendavi h. št. 71.

Cenilni zapisniki se morejo vpogledati pri okrajnem sodišču v Dolnji Lendavi in pri podpisnem.

Dr. Janko Pikuš,

odvetnik v Dolnji Lendavi kot upravitelj konkurznega sklada.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, mama, stara mama, sestra, teta in tašča, gospa

Franciška Koleča roj. Bricelj

danes ob 3 popoldne po kratki, mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne nam rajne bo v petek, dne 31. t. m. ob 7 zjutraj iz hiše žalosti, Bizovik št. 70, na tamošnje pokopališče.

Bizovik, dne 28. januarja 1930.

Zalujoči: Anton, soprog, Marija Pregelj, Rafaela Pajenk, Antonija, Bogomir, Otilija, Edvin, Rajko, otroci in ost. sorodniki.

Zahvala

Nemogoče nam je vsakemu posebej izraziti zahvalo za ljubezne dokaze iskrenega sočutja ob pretežki izgubi našega vseprezgodaj umrlega, nepozabnega soproga in plemenitega očeta, gospoda

Franca Urcha

Tem potom izrekamo priskrbo zahvalo vsem, ki so nam izkazali sočutje, darovali vence in cvetja, se tako udeležili pogreba, posebej še spoštovanemu trgovcu iz Celja in okolice, kakor tudi njegovim dragim lovskim prijateljem in njih govorniku za ganljive besede, končno pa vsem cenjenim družinom.

Celje, januarja 1930.

Globoko žalujoča rodbina Franc Urch.

»TRETORN«

varuje pred mrazom in se odlikuje po nenadkriljivi kakovosti in elegantni fasoni. Dobivajo se v vseh boljših trgovinah naše kraljevine

Kupujte samo

»TRETORN«

galoše in čevlje za sneg ker ni boljših.

Opozorjamo na »Mali oglasnik«

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je Bogu Vsemogočnemu dopadlo poklicati k sebi med nebeske kraljice našega nadvse ljubljene sinčka oziroma bratca

Teodora Maidiča

sina ravnatelja Grajske kleti

ki je v sredo dne 29. januarja 1930, po kratki, zavratni bolezni, v neži dobi 5 let za vedno zatisnil svoje oči. — Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v petek 31. januarja 1930 ob 15 iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Pobrežju.

Maribor, dne 29. januarja 1930.

JOSIP in Marija MAJDIČ, starši. JOSIP, bratec.

Brez posebnega obvestila. Mestni pogrebni zavod v Mariboru.

ZAHVALA. Povodom prebridke izgube mojega ljubljene soproga, gospoda

ANTON A LESKOVCA

fin. tajnika

so mi lajšali bol izrazi iskrenega sočutja.

Zahvaljujem se z isto iskrenostjo vsem prijateljem in znancem, ki so pokojnega spremili na poti v prezgodnji grob, vsem darovalcem krasnega cvetja. Posebno zahvalo izrekam gg. stanovskim kolegom finančne direkcije in davčnih uprav, gg. književnikom, kakor krajevni vojaški komandi in oficirskemu zboru v Ljubljani ter radovljiskemu meščanstvu za častno spremstvo; dalje akademskemu pevskemu zboru iz Ljubljane in pevskemu zboru iz Radovljice, ki sta se od pokojnega poslovila s pesmimi ter g. uredniku Doma in Sveta Fr. Koblarju za nagrobni govor. Iskrena hvala tudi gg. zdravnikom za požrtvovalno skrb ob času pokojnikove bolezni.

Radovljica, dne 28. januarja 1930.

MIRA LESKOVEC ROJ. KOSI.

Potrtega srca javljamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena, predobra mati, stara mati, gospa

Antonija Bartol

dne 28. t. m. ob 4 zjutraj po dolgi in mučni bolezni umrla. Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, dne 30. t. m. ob 9 dopoldne iz hiše žalosti, na Hribu, na farno pokopališče pri sv. Barbari.

Loški potok, dne 28. januarja 1930.

Ivan, Ludovik, Franc in Jože, sinovi, Pavla in Marija, hčeri, Marija Bartol roj. Pakiž, Alojzija Bartol roj. Knavs, Marija Bartol roj. Mohar, Marija Bartol roj. Krnc, svahe, Ivan Bartol, zet, in vsi vnuki in vnukinje ter ostali sorodniki.

Zahvala

Za številne izraze sočutja in tolažbe ob izgubi našega ljubljene brata in strica, gospoda

Jakoba Pavlovčiča

dekana na Suhorju

se tem potom najiskreneje zahvaljujemo. — Prav posebno zahvalo pa izrekamo vsem številnim spremljevalcem, osobito pa prečastiti duhovščini z gospodom priorjem Učkom na čelu, ki je vodil pogreb, gosp. sreskemu načelniku in g. nadzorniku iz Crnomlja, vsem domačim in sosednim cerkvenim družbam, pevcem in godbi iz Metlike, prav priskrbo pa tudi domačim faranom, ki so se potrudili s svojimi žrtvami, zlasti učiteljsku za krasne vence in šopke. Prav iskrena zahvala ploh vsem znancem in prijateljem, ki so od blizu in daleč prihiteli, da spremijo gospoda dekana k zadnjemu počitku.

Suhor pri Metliki, dne 28. januarja 1930.

Žalujoči sorodniki.

Pokrajinska zadruga kleparskih, instalacijskih in kotlarskih mojstrov v Ljubljani javlja vsem svojim članom tužno vest, da je njen ustanovitelj, bivši načelnik in odbornik, gospod

Babnik Jakob

vodovodni instalater

včeraj, dne 28. januarja 1930, umrl.

Pogreb pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 30. januarja ob 15 iz hiše žalosti, Škofja ulica št. 15, k Sv. Križu. Ljubljana, dne 29. januarja 1930.